

244

SZÖVETKEZETEK A 100 ÉVES BUDAPESTEN

A 100 éves Budapest most különösen foglalkoztatja a Pest rajongókat, miért ne foglalkoztatna minket, akiket a budapesti szövetkezetek múltja, jelene és jövője mindig nagyon érdekelt.

A múlt század végén erőteljes fejlődésnek indult a világ szövetkezeti mozgalma. Ezzel együtt járt a szövetkezeti mozgalom fejlődése a mi fővárosunkban is. 1895-ben már mi is ott voltunk Londonban az SZNSZ megalakulásánál, azt követően 1904-ben már Budapesten tartotta a világszervezet VI. kongresszusát. Tehát a budapesti szövetkezetek múltja hosszú időkre nyúlik vissza.

Pest-Buda múltjáról a tudósok is sok mindent felkutattak, de Buda és Pest nevének eredete még ma sem egészen tisztázott.

A bal és jobbparti városrészt hajdan egyformán Pestnek nevezték. Ez furcsán hangzik, de így van. A „pest” szó értelmét sokféleképp magyarázzák. Egyes történetírók és nyelvészek szerint pest szláv nyel-

ven kemencét jelent. Valóban a város környékén sok mészegető kemence volt, főképp a Gellérthegy lábánál, melynek oldalából a gőzölgő melegvízű források fakadtak. Pest város neve származhat a pestis szóból is. Pestis latin nyelven veszedelem.

A „Buda” városnév jelentése sem tisztázott. Egyik régi krónikásunk Attila testvérétől, Budától származtatja a város nevét.

A Duna két partján három város: Buda, Pest, Óbuda élte a maga külön életét. 1872-ben a három városból egy város lett: Budapest. Nőtt, terjeszkedett a főváros, elérte a környező kisebb települések határát. Nyolcvan év múlva 1951-ben több peremvárost Budapesthez csatoltak, és így keletkezett Nagy-Budapest.

Piacnapok Budán

No, de beszéljünk arról, milyenek is voltak azok a régi idők, amikor még Budán piac-napok, országos vásárok tarkították az utca képét.

A szerdai napon a Vár németsege tartotta piacát. Az árusok bódéi a mai Mátyás-templom déli oldalától a Dísz-térig húzódtak. Péntek volt a Vár magyar lakóinak a vásárnapja. Színhelye a Vár északi magyar-negyedében volt.

A város különös gondot fordított a kenyérellátásra. A közönséges kenyeret a „közepes” sütőmesterek sütik, s a piac faasztalain árusítják. A szegényebb nép eledele a feketekenyér. Ezt — árán kívül — az is megkülönbözteti a finomabbtól, hogy nem árusítópadon, hanem gyékényen, a földön kínálják. Zsemlyesütő Gáspár nagy tekintélyre tett szert ezidőben, városi tanácsúrára léptették elő. Ünnepi alkalmakkor a sütők jeles kalácsaikat is piacra vitték. A mesterek közt béles-, cipő, mézeskalács-, ostya és perecsütő egyaránt akadt.

De ballagjunk tovább, a mészárosok céhmestereihez, akik kötelessége, hogy megvizsgálják a mészárszéket: elegendő hús kerül-e a piacra? Ők ellenőrzik, hogy nem romlott-e a hús. Délre a vadhús-árusok bódéi állnak. Szarvas, vaddisznó, nyúl, mókus, fácán, császármadár, vadkacsa, de még fenyőrigó is.

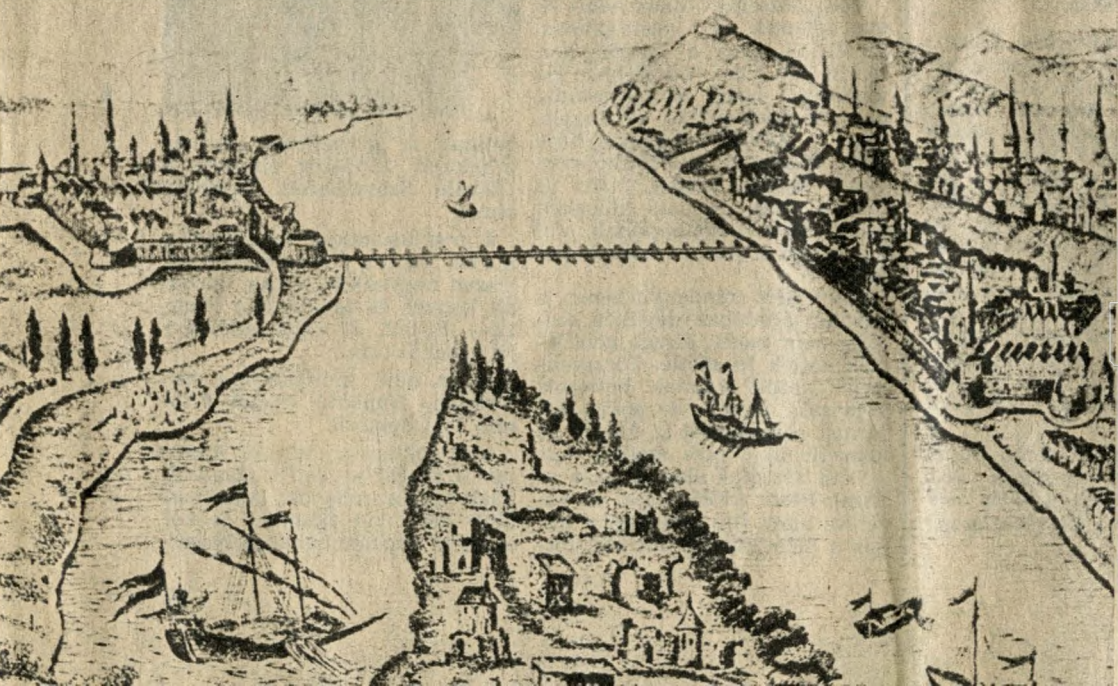
A halat elevenen adják el. Aki halai között romlottat is árusít, elveszti egész áruját. A másnap piacra hozott halnak a halas köteles valamilyen megjelölést adni. Az ilyen halnak lecsapták a farkát. Néhány gyümölcsárus kofa almát, körtét, meggyet, zöldborsót, babot árusít. Oszibarackot, szőlőt csak a tanács külön engedélyével hozhatnak forgalomba. Buda bornak tartotta szőlőjét. Barackját meg alighanem pálinkának.

Kilenc tej- és tejtermék árus árasztja el a budalákat. Tojást is kapni náluk. A fűszerféléket — csak úgy, mint a posztókat és a patikaszerkeket — a nagykereskedők árulják. A déligyümölcsök közül megtaláljuk a fűgét, mandulát és a narancsot is.

Hogyan vásároltak, szórakoztak?

Lássuk csak, hogyan vigadtak a régi vásárosok? Kukkantsunk be egy budai országos vásárra!

Az országutakon Óbuda és a Fehérvári út felől jövet, már a város alatt pokoli a porfelleg. Óriási zsvajgás fogad. A Vár alatt nyihogó paripák, igás meg hátaslovak, kolompoló, bőgő szarvasmarhák, rőfögő

47 - old iq

„Munkaérdemrenddel kitüntetett munkásnő”

Trunk Károlytól, a tabi ÁFÉSZ belfeldolgozó üzemének vezetőjétől halottam:

„Németh Mária a legjobb munkásnő a belfeldolgozó üzemünkben. Az elszállításra kerülő belet méri. Ez a munka nagy fontosságú. A pontos mérés jelentős az üzemnek és a vevőknek egyaránt. Az ő munkája miatt még soha nem volt reklamáció. Hibamentesen dolgozik.”

Figyeltük mi is munkaközben Máriát. Igyekezett, akarás az arcán, keze villámgyorsan mozgott, teljes odaadással szorgoskodott. A 8 óra megfeszített munka nagyon igénybe vette szervezetét.

Aztán beszélgettünk. Az általános iskola elvégzése után a Darányi Alami Gazdaság alkalmazottja lett. Ezután a fogyasztási szövetkezet mellett kötelezte el magát. Először a diótörő üzem, majd 1967 óta a belfeldolgozó munkása. Meggyőződhettem róla, hogy szereti a munkatársait és őt is kedvelik. A két kezével vívta ki társai megbecsülését. A „Kiváló Dolgozó” oklevél és jelvény tulajdonosa. Amikor jutalmazásra volt mód az üzemben, neve soha nem hiányzott a listáról.

Eletének nagy eseményére a múlt év április 3-án került sor. Mikor megtörtént, akkor is alig hitte. Dr. Molnár Frigyes a SZÜVOSZ elnöke Budapesten átadta a „Munkaérdemrend” bronz fokozatát. Amikor erről beszélt öröm csillant meg a szemében. „Olyan jó volt érezni, hogy a többi munkatársaim is velem együtt örültek a kitüntetésnek. En ezért arra is gondolok, a Munkaérdemrend nemcsak az én munkám, hanem egész szocialista brigádunk erőfeszítéseinek elismerése.

Mindig helytáll

A Teleki téri piacon már régóta jól ismerik a vevők a Rákosmenti ÁFÉSZ húsboltját és a bolt vezetőjét, Vértés Györgynét.

— Hét éve nyit meg az üzlet, azóta én vagyok itt a vezető — mondja, miközben szorosabba húzza magán a vastag sálát. — Nehéz környék ez: a vásárlók sietnek, türelmetlenek, minél hamarabb szeretnék megkapni az árujukat, ám mi nem lehetünk velük türelmetlenek. Nem jó kereskedő az, aki udvariatlan a vásárlóval. És láthatja — mutat körbe a boltban — nem valami aranyélet itt álldogálni. Nincs fűtés, csak egy kis villanyhőszárgárzóval tudunk melegíteni.

Kilések a pult mögül. Egy vevő elégedett arccal teszi szatyrába a gyönyörű kolbászt. A hús, töltékekárú is csak úgy kínálja magát.

— Az ellátásra igazán nem lehet panasgom, a szövetkezetből mindent megkapok. A vásárlók is szívesen jönnek ide, mert nálunk mindig friss a hús.

Az szerényen elhallgatja, hogy háromszoros kiváló dolgozó. Csak amikor rákérdézik, mosolyodik el szégyenlősen.

— Hát igen, 35 éve dolgozom. Előzőleg a KÖZERT-nél voltam, ahol először lettem kiváló dolgozó. Aztán a ZÖLDERT-hez kerültem, s végül a szövetkezetnél kötöttem ki. Itt jól érzem magam, szeretnek, megbecsülnek — kétszer kaptam meg a „Kiváló Szövetkezeti Dol-

gozó” kitüntetést — és ez nekem sokkal többet jelent, mint az anyagi elismerés. A munkám mellett felneveltem öt gyermekem, pedig reggeltől estig talpon voltam — és vagyok most is. Nem volt könnyű itt is helytállni, meg jó anyának is lenni. De megérte — négyen a szövetkezetnél dolgoznak, egyikük pedig az egyetemen tanul. A „családi fészek”-ből mindannyian „kirepültek” már, úgyhogy most ketten vagyunk otthon a férjemmel.

Az üzletében dolgozó öt embert úgy irányítja, hogy a vevő csak azt látja: mindig mindent megkap és az eladó előzékenyen szolgálja őt ki. Nem „főnök”, hanem munkatárs, aki minden segítséget megad a dolgozóknak. S hogy munkája mennyire eredményes, nem szorul több bizonyításra.

Csizma bácsi, a mindenes

Szeker érkezett a göllei ÁFÉSZ irodájának udvarára. Csizma bácsit keresik, mert ő a deszkák, lécek, szarufák, gerendák készítésének mestere. Tulajdonképpen Csizmadia Lajos a neve, de két szót megtagadja a nevéből a falu népe. Szeretik Csizma bácsit a gölleiek, a szövetkezet dolgozóit, mert mindenkor segítőkész ember. A nagykereskedelmi vállalatok áruit ő veszi át rakatárra és szállítja tovább a pusztákra. A kisvasúton feladja a kenyeret Cserepes és Szentiván pusztákra, segít a rakodásnál, nyáron jeget hord, Salakot kell teríteni az udvaron? A három teherautórakomány felét Csizma bácsi szórja szét, olajat hoz az irodába. Fokhagymát termel, mert példát kell mutatni. Semmi sem esik ki a kezéből. Ezermester és mindenes. Dolgos keze soha nem áll. Szívéhez a legkedvezőbb mégis a gatter áll, a földművesből lett mesternek. A tudomány, mint mondta, ráragadt a tíz év alatt, amióta a villanymotor hajtja a fűrész. Az építkezni szándékozók sűrű vendégek a gatternél. Igaz minőségi árut kapnak. Ha hosszú a kanadai nyár, a rönk, úgy a tulajdonos segít Csizmadia Lajosnak.

Tisztelet és megbecsülés az osztályrésze, de megérdemli. Igyekezettel, szolgálatkészségével, becsületességével rászolgált arra, hogy munkáját elismerje a szövetkezet igazgatósága. Még egy erős éve van hátra a nyugdíjig. A köztisztviselőben és szeretetben álló Csizma bácsit nehéz lesz pótolni.

Hét pusztta ellátásáról gondoskodik Szován Károly

Több mint másfél ezer ember él a lengyeltóti ÁFÉSZ-hez tartozó kis településeken, pusztákon. Nem mindegyikhez vezet kövesút. A kisberényi, pusztabényi, pusztaszentgyörgyi, beslia- és baráti-hegyi, a béndek- és mamocpusztai lakosok is elvárják a fogyasztási szövetkezetektől a jó áruellátást legalább a mindennapi élethez szükséges élelmiszerekből, háztartási cikkekből.

E pusztákon, hegyekben, településeken élő emberek kenyerüket a nagyberéki, balatonboglári Állami Gazdaságoknál és a termelőszövetkezeteknél keresik. A napokban Szován Károlyval, a lengyeltóti ÁFÉSZ igazgatóságának elnökével beszélgettünk a pusztai lakosok áruellátásáról. „Nekünk a kis településeken élő lakosság ugyanolyan édes gyermekünk, mint a községekben élők. Erőfeszítéseket teszünk azért, hogy a legszükségesebb cikkekből ne szenvedjenek hiányt. Ez kötelességünk, de azért is igyekezünk ennek megfelelni, mert a hét pusztán nincs olyan család, ahol ne lenne valaki szövetkezetünk tagja.”

A beszélgetés során érdekes adatok birtokába jutottunk. A lakosság számától függően 4—900 ezer forint között áll meg egy-egy pusztai bolt éves forgalma. Hozzávetőleges számítások szerint egy 3—4 főt számláló család évente 12—14 ezer forint értékű vásárlást a boltokban, a ruházati és nagy értékű cikkek kivételével, amelyet a szövetkezet lengyeltóti szaküzletében vásárolnak meg. Azon fáradoznak az ÁFÉSZ vezetők, hogy a törzskészletet valamennyi üzletben biztosítsák. Különösen fontos ez most télen, amikor a szállítás az időjárás függvénye. Az üzlettér és raktártér biztosított. 60—80—100 ezer forintos készlettel rendelkeznek ezek az üzletek. A kenyér hetenként háromszor, a tej-tejtermék kétnaponként, az élelmiszer és Vegyiáru Nagykereskedelmi Vállalat szállításai általában 10 naponként érkeznek a boltokba.

A szövetkezet saját brigádja rendben tartja az üzleteket. Megteremtették a kulturált körülményeket. Ez évben például Pusztataberényben, Pusztaszentgyörgyön és Béndeken végeztek tatarozást.

Örömmel hallottuk, hogy az érintett állami gazdaságok, termelőszövetkezetek is felelősséget éreznek a dolgozóik, tagjaik ellátásáért. Ezt bizonyítja, hogy a balatonboglári Állami Gazdaság Béndek- és Mamocpusztán az öreglaki termelőszövetkezet Baráti-hegyen adott otthont a szövetkezeti boltoknak.

A szövetkezet és a nagykereskedelmi vállalatok, üzemek további összehangolt munkájára van szükség ahhoz, hogy a kieső területeken élő emberek jó ellátásban részesüljenek.

Maca néni többszörös „Kiváló dolgozó”

Miben rejlik a jó lacikonyha titka? — kérdezzük az újpesti piac közkedvelt Maca nénijét. — A tisztaság, a pontos mérés, a figyelmes kiszolgálás, és a jó áru — feleli.

Tóth Józsefné (Maca néni) 23 éve dolgozik az újpesti piacon. Ebből 14 évet a lacikonyhán töltött el. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy azóta mindig nagy a sorbanállás az Észak-Pesti ÁFÉSZ lacikonyhájához. Kapható itt főttkolbász, virsli, csülök, keszeg, fasírt és rántott máj. A téli hidegben forralt bort is kiszolgálják, ami különösen a piaci árusoknak jön jól.

Maca néni mindenkit ismer, a vevőket általában nevükön szólítja, nem csoda, hiszen generációk nőttek fel előtte. Törzsvendegei között vannak boltosok, szenesek, diákok, de sokan átjárnak a tanácsból is, hiszen az közvetlenül a piac mellett van.

Tóth Józsefné alapító tagja az Észak-Pesti ÁFÉSZ-nek. A vezetése alatt álló lacikonyha havonta 180—200 ezer forintot for-

galmaz. A szövetkezet elismeri munkáját, többször elnyerte a „Kiváló Szövetkezeti Dolgozó” címet.

Látogatásunkkor legjobban a hurka fogyott. Nem véletlen ez, hiszen negyedkiló hurka, három db kenyér és savanyúság kijön 12,— Ft-ból, és ezzel alaposan jól lehet lakni.

Maca néni munkabírása háttartalann. Naponta reggel 6-tól este 7-ig dolgozik.

Megszoktam a munkát, szeretem a piacot — vallja magáról. Csak nyáron pihenek, ekkor van több időm két fiammal és két aranyos unokámmal foglalkozni.

Ma Budapesten szinte minden utcában találunk egy-egy eszpresszót. A régi pestiek is szerették a kávé. Persze, más volt a régiek élete, másféle volt akkor a kávébolt is.

Vessünk egy pillantást a múltba. A Pest-Budai hajóhídon tolong a nép. A Duna-part pesti oldalán fekvő piacon tarkabarka sokadalom. Pergő nyelvű zödséges-kofák, markos mézszárú legények, koldusok, civődás, lárma, alköztölti be a piacot. Ez az úgynevezett „zöld-piac”. (A mai Március 15.-tér helyén állt.) Itt az egyik átjáróházban volt a kávébolt. A cégér a rácsos ablakok fölött szelgett.

Az első kávéház

Rómer Flóris pesti krónikájában olvashatjuk, hogy a kávébolt nevű első pesti kávéházat 1714-ben nyitotta meg a Halpiac mellett Kávéfőző Balázs. (Hogy mi volt az eredeti neve, nem tudjuk.)

Ha az első pesti kávé nevének nem is őrizte meg a történelem, kávéboltjáról tudjuk, hogy oszlopos, boltíves, tágas helyiség volt. A szűrőkület beálltával viaszgyertyával világították és esténként egy lengyel hegedűs muzsikált benne. Balázs mester törökösen erős kávéval szolgált fel, amit kevés mandulatejjel enyhítettek. Aki akart, újságot is olvashatott a kávéboltban. A gazda ugyanis előfizetője volt a németnyelvű újságoknak.

A lottó

Amikor ma hetenként sok ember izgatottan várja a lottóhúzás eredményét, nem is gondol arra, hogy a lottónak Budán milyen régi hagyományai vannak. 200 éve volt Budán az első lottóhúzás. Persze akkor nem a rádió és a televízió közvetítette a nyerő számokat. A budai Bomba-téren (ma Batthyány-tér) volt a lottó-ház. Itt hirdették ki a kihúzott számokat.

Sok mindenről lehetne még beszélni a mai Budapest kialakulásáig. Könyveket lehetne írni a Lánchídról, az első dunai gőzhajóról, a volt Andrássy úti Betyárcsárdáról, amely a mai Operaház helyén egy füves, vizenyős téren állt. Hogyan közlekedtek Pest-Buda városában 100 évvel ezelőtt? Az első földalattiról, az első autóról 1905-ben, a konfliktusokról és azokról az időkről, amikor csacsifogatról friss Duna-vizet árusítottak a főutcán, az első gázlámpákról, az indóházról, a gőzvasútról, megannyi érdekességről Budapest jelenéig.

Mit ír Petőfi az akkori Pestről?
Részlet „Pest” című verséből:

*Hiába, Pest csak Pest, tagadhatatlan!
S én Pestnek mindig jóbarátja voltam,
És ahol csak kell, hát pártját fogom.
Volt ott nekem sok kellemes napom.
Kivált h' az utcán kóborolhatok:
Az angyaloknál boldogabb vagyok.
Egy óriáskigyó bámézkodásom,
Végighúzódik a népsokaságon.
S aztán itt minden, olyan érdekes,
A szív örömeiben csak úgy repes.
A vargáinak pofozkodása,
A bérkocsiknak embergázolása,
A zsebmetzők, a pörölő kofák
Az embert mind igen mulattatják...*

Szövetkezetek a fővárosért

A magyar szövetkezeti mozgalom is néhány év múlva 100 éves múlttal rendelkezik a főváros életében. Az 1890-es években kialakult szövetkezeti mozgalom elterjedésének legnagyobb mozgató ereje az áru és hiteluzsora elleni küzdelem volt. Legerősebb támogatásra tehát a fogyasztási és hitelszövetkezeti mozgalomnak volt szüksége. Erre a nagy közgazdasági feladatra jött létre 1898-ban a Hangya Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet, majd a „Fructus” Értékesítő és Szeszifőző Szövetkezeti Központ, később a tejszövetkezetek és az Iparosok Központi Szövetkezete.

Az első világháború befejeztével a proletárhatalom megteremtette a lehetőségét annak, hogy a munkások és nincstelen parasztok kezükbe vegyék a szövetkezeti mozgalom fejlődésének ügyét. Sorban alakultak a munkás fogyasztási szövetkezetek a fővárosban és a vidéken egyaránt. A Horthy-rendszer csak egy ideig hagyta az általános munkásszövetkezetek fejlődését, olyannyira, hogy többnyire köteléken kívül működtek, majd a 30-as években a kormányzat nyomására a Hangya-Szövetkezetekbe tömörültek.

A húszas, harmincas években a városi fogyasztóknak különösen érdekük volt, hogy a felesleges közvetítés profitját szövetkezeti tömörülésben kiküszöbölve, olcsóbb fogyasztási cikkekhez jussanak. Ezen az alapon a nagyvárosi fogyasztási

szövetkezeti mozgalom legmélyebb talaja a tisztviselő és munkás-réteg volt.

A munkások által létrehozott Általános Fogyasztási Szövetkezet (ÁFOSZ) a tagság gazdasági viszonyainak javítását tűzte ki célul. A gazdasági viszonyok romlásával Budapesten erős lendületet vett a szövetkezetek terjeszkedése. A harmincas években több mint 400 budapesti szövetkezetet tart nyilván a céghivatal. A fejlődés további útja előre kiszámíthatatlan. A nagy szövetkezeti intézmények közül sok, mint egészen szerény alakulat kezdte meg működését és alig negyedszázad elég volt ahhoz, hogy a nagyvállalatok sorában szerepeljen.

A tisztviselőtársadalom két nagy szövetkezetben, a: „Köztisztviselők Szövetkezete” és a „Háztartás Szövetkezet”-ben egyesült. A vasúti alkalmazottak a „Konzum”, a főiskolai hallgatók pedig a „Centrum” Fogyasztási Szövetkezet-be tömörültek. Ezek a szövetkezetek óriási propagandát folytattak taglétszámuk növelésére, hiszen az üzletrészjegyek emelkedése stabilabb gazdasági helyzetet jelentett számukra. Ebben a versenyben az ÁFOSZ vagyis a munkások szövetkezete 71 200 taggal rendelkezett. Őket követték a tisztviselők: 65 000 taggal. A többi szövetkezet létszáma nem érte el összesen a tízezetet. Az említett szövetkezetek 162 ezres taglétszámából a többség budapesti lakos. A

Dr. Paukovits Tibor, a Budapesti Fogyasztási- és Lakásszövetkezetek Szövetségének elnöke: — Szabad az út a fővárosi munkások szövetkezeteinek alakulásához, fejlődéséhez és virágzásához.

családtagok hozzászámításával a főváros milliós lakosságának legalább negyedrésze vett részt a nagy fogyasztási szövetkezetek mozgalmában.

Néhány forgalmi adat: 1925. és 1931. között évi átlagos forgalom a „Hangya” és a Köztisztviselőknél 30 millió, az ÁFOSZ-ban 20 millió pengő volt.

Dr. Rák József AFÉSZ-titkár: — Az új lakótelepek üzlethálózatának kiépítésében jelentős részt kívánunk vállalni.

A szövetkezetek célul tűzték ki, hogy árudáikat lehetőleg olcsóbb áruval lássák el ezért saját termelő üzemeket is létesítettek. Így pl. a „Háztartás” Szövetkezetnek húsüzeme, zöltségtelepe, borpincéje, tojáskeltetője, baromfitelepe volt. A „Hangya” többek között konzervüzemet, cukorüzemet és egyéb élelmiszer feldolgozó üzemet létesített. A „Köztisztviselők” vegyeszeti gyárral, gőz-favágó-részleggel és gázkávépörkölő üzemmel rendelkeztek.

A nagy szövetkezetek 1931-ben Budapesten 94 fűszer és élelmiszer áruát, 46 húsáruát és 5 ruházati áruházat üzemeltetett. Az alkalmazottak száma elérte a 3 ezret.

Az említett szövetkezeteken kívül természetesen más jellegű (pénz-, hitel-, lakásépítő, Mezőgazdák, — stb.) szövetkezetek és szövetkezeti központok, mint pl. a „Hangya” vagy az Országos Tejszövetkezeti Központ stb. — is működtek.

A budapesti szövetkezetek száma az 1930-as adatok szerint 181, taglétszámuk elérte a 279 ezer főt.

A mai szövetkezetek segítik az ellátást, a szolgáltatást, a lakásépítést és a lakásfenntartást

Dr. Paukovits Tibort, a Budapesti Fogyasztási és Lakásszövetkezetek Szövetségének elnökét kérdeztük meg elsőnek — aki 25 éves tapasztalattal rendelkező, régi harcosa a szövetkezeti mozgalomnak —, hogyan ítéli meg a mai fogyasztási szövetkezetek működését, fejlődését Nagy-Budapest kerületeiben?

— A szövetkezeteknek közel 100 éves hagyományai vannak a fővárosban. Az 1904-ben alakult AFOSZ-nak a 30-as években 70 ezer tagja, s több mint 100 üzlete volt. A felszabadulás után 1946-ban alakult meg az első budapesti földművesszövetkezet. Számuk 1950-ben 10-re növekedett.

Az ötvenes évektől kezdődően közel másfél évtizeden keresztül — elsősorban a területelhatárolás következtében — a budapesti fogyasztási szövetkezés megtorpant, Gazdasági tevékenységük stagnált, tagsági kapcsolataik többnyire formálisak voltak.

A gazdasági reform és a párt szövetkezetpolitikai elveinek megvalósításával új szakasz kezdődött a fővárosi szövetkezetek életében is. Ma 12 fogyasztási szövetkezet működik, 468 kereskedelmi, vendéglátóipari egységgel. Közel 5000 fő dolgozót foglalkoztatnak, taglétszámuk 28 ezer.

Több mint egy éve megalakult a Csepeli Munkás-Fogyasztási Szövetkezet, a budapesti kisállattenyésztők és a méhészek is önálló szövetkezetbe tömörültek. A tagság részjegyalapja 12,5 millió forint, az árukészlet értéke 270 millió, a nyereségük pedig a múlt évben elérte a 100 millió forintot.

Nagy kibontakozás mutatkozik a lakásszövetkezetek szervezése terén is. 1970. végén már 163 lakásfenntartó szövetkezet, 21 800 lakás üzemeltetését látta el a fővárosban.

Milyen igényeket szolgál a szövetkezeti kereskedelem a fővárosban?

— A korábbi években — 5–6%-os forgalmi részesedést jelentett a szövetkezeti boltok működése. Ma kb. 9%-ra tehető, egyes kerületekben azonban elérte a 25–30%-os részesedést. Célunk az ellátás javítása. Az ellátatlan területek szolgáltatása, a peremkerületek alapellátása mellett a helyi felvásárlás megszervezése, de nem utolsósorban a tagság, a lakosság termelés szervezésének a háztáji gazdaságok segítségével, a kerttulajdonosok igényeinek kielégítése.

Közel 200 ezer fővárosi kerttulajdonos részéről jelentős igény a termelésüket és az értékesítést segítő sokoldalú szervező és szolgáltató tevékenység. A kistermelők munkája nyomán a múlt évben pl. 760 vagon zöldség, 4100 vagon gyümölcs, 100 vagon baromfi, 60 millió db tojás és 25 vagon méz termelésével járult hozzá a főváros ellátásához.

A szövetkezetek biztosítják a vetőmag, növényvédőszer és az eszközellátást. Kiegészítő jelleggel ipari és szolgáltató tevékenységet is folytatnak. (pékségi, szikvízgyártás, sertés és baromfivágó, építőipar, műanyag, takarítás, kölcsönzés, háztartási gépek javítása stb.)

— A munkáslakta peremkerületekben kevés az üzlet, hiányos az ellátás, — nemrég állapította meg a Szakszervezetek Budapesti Tanácsának Elnöksége és az OKF vizsgálata is. Mi a véleménye erről dr. Rák József AFÉSZ-titkárnak — kérdezzük.

— Kétségtől a lakásépítés ütemével nem tart lépést a bolthálózat fejlesztése. A IV. ötéves tervben Budapesten 132 ezer m² alapterülettel kívánjuk a bolthálózatot növelni, s ebből a tervidőszak első 3 évében az időarányos 20 ezer m² helyett csupán 35400 m²-rel bővítették a bolthálózatot. A lemaradás rendkívül szembetűnő. Ez azonban nem csupán szövetkezeti probléma. A mi szövetkezeteink a IV. ötéves tervben a várhatóan tervezett 17 500 m² alapterülettel szemben 21 860 m²-rel bővítik hálózatukat. A fejlesztések a peremkerületekre, az új lakótelepekre koncentrálnak. Összesen 58 üzlet megépítését tervezik. Ezek többnyire 3–500 m² nagyságú ABC és élelmiszerüzletek.

A budapesti Szövetség AFÉSZ titkárának szavaiból kitérünk, hogy az elmúlt években jelentős anyagi támogatást is kaptak a szövetkezetek üzletépítésre. A BKM fejlesztési Bizottságától 30 millió, a Fővárosi Tanácstól 6 millió forint juttatásban részesültek. A SZÖVOSZ ezideig 68 millió forinttal segítette a fővárosi fogyasztási szövetkezetek fejlesztését, és újabb 25–30 millió forintos további támogatás nyújtása várható. A szövetkezetek általában versenypályázatokon nyerik el az üzletépítés lehetőségeit. A múlt évben 6 ABC áruház létesítésére nyerték el a pályázatot.

Farkas Pál lakásszövetkezeti titkár: — Erőfeszítéseink fő célja Budapest lakáshelyzetét javítani a lakásépítő szövetkezetek útján.

A lakásszövetkezetek ...

... gondjairól Farkas Pállal, a budapesti Szövetség Lakásszövetkezeti titkárával beszélgettünk.

— A 15 éves lakásépítési programon belül a fővárosban 1973. év végén 225 lakásfenntartó szövetkezet 570 épületben 32 ezer lakás kezelését és üzemeltetését látja el. A fenntartó szövetkezetekből 177 tagja a szövetségnek. A tervidőszak végére a fővárosi szövetkezeti lakások száma meghaladja a 40 ezret.

A korábbi években a lakásfenntartó szövetkezetek szórványosan épült egyedi házakban alakultak. A teletszerű építkezésekkel — a házkezelés hatékonyabb feltételeit biztosító nagyobb szövetkezetek kialakulása nem tartott lépést. Az egy lakásfenntartó szövetkezetre jutó lakások száma ma sem éri el a 150-et. A tapasztalatok viszont azt bizonyítják, hogy az ilyen erősen decentralizált szövetkezeti házkezelések technikailag és szervezetiileg költségesebbek és elmaradottak. Feltétlen kedvezőbb lehetőségeket nyújt a nagyobb és összpontosítottabb lakásfenntartó szövetkezetek kialakítása egyrészt a gazdálkodás, az ügyvitel és a karbantartási, felújítási munkálatok megszervezése, gazdaságosabb kivitelezése vonatkozásában is. A hatékony munka és üzemszervezés feltételeit persze a meglévő kis lakásszámú szövetkezeteknél egyszerűbb társulások útján is fontos volna megoldani. Farkas Pál titkár véleménye szerint 1000–1500 lakosra kiterjedő gondnokságban valósulhat meg gazdaságosan a lakóház kezelés. — Persze, a gondnokság ne terjedjen túl egy-egy lakótelep keretein. Felméréseink szerint — mondja — a fővárosban 25–30 közös gondnokság létrehozása indokolt.

A karbantartás és felújítás teendőit 3000–5000 lakásra kiterjedő saját karbantartó szervezettel célszerű és gazdaságos megoldani. Jelenleg nekünk 4 karbantartó társulásunk működik. A kapacitás hiánya, az árszínvonal és egyéb sok nehézség figyelembevételével 10–12 újabb karbantartó üzemág létesítése válna szükségessé ahhoz, hogy az igényeket teljesítsük. A létesítendő gondnokságok és karbantartó üzemek minimális eszközszükséglete 15 millió forint. Ebből csak 4–5 millió áll a szövetkezetek felújítási alapjából rendelkezésre. A hiányzó 10 millió forintot szeretnénk a főváros szolgáltatásfejlesztési alapja terhére megoldani.

A lakásfenntartó szövetkezetek eredményes működését az is akadályozza, hogy

számukra a lakótelepeken sem biztosítanak megfelelő területeket, épületeket. Az állami ingatlankezelésekhez hasonlóan, a szövetségi lakások fenntartásához is normatívák szerinti épületeket kellene már a tervezésnél figyelembe venni. (Irodák, műhelyek, raktárak) és ezeket mint járulékos létesítményeket megépíteni.

Az épületek kijelölésénél a tömbösítés alkalmazását javasoljuk, hogy a lakás-karbantartás és felújítás az IKV és a szövetségi házközvetítő szervezet is racionálisabban tervezhessen.

A tanácsi értékesítésű szövetségi lakásoknál indokolt, hogy a szövetségi birtokbavétel előtt megalakuljon. Sajnos, a tanácsi kijelölések elhúzódnak ezt késlelteti. Azt szeretnénk, hogy a kerületi tanácsok a kijelöléssel egyidőben — az érdekképviselet biztosítására — a szövetséget is értesítsék.

A gondnoki és házfelügyelő lakásoknál — számos esetben — még mindig nem érvényesül a szövetségi testületi szerveknek döntése. Egyes kerületi tanácsok lakásosztályai a szövetségeket kész tények elé állítják, pl. a III. XV., XX. kerületek.

Jelentkeznek a tanácsi elosztású OTP és a KISZ építőközösségekben épült házak szövetségi fenntartási gondjai. Közel 10 ezer lakásról van szó. Időszerű, hogy a társasházak is lakásfenntartó szövetséggé alakuljanak. Ez különösen indokolt az OTP-n keresztül történő értékesítés esetén.

Mi a helyzet az építés, kivitelezés színvonalával kapcsolatban?

— A kivitelezés javuló színvonala ellenére is egy-egy szövetségi háznál több ezer a garanciális és szavatossági hibák száma. Az igény érvényesítéssel és a kivitelezési kapcsolatos eljárások elhúzódnak és ismétlődése kedvezőtlenül befolyásolja, morálisan is, szövetségi-politikai szempontból is a lakástulajdonosok hangulatát. A FÖBER-nek hatékonyabban kellene képviselnie a szövetségi tagok érdekeit.

A lakásépítő szervezetek...

... fejlődésével kapcsolatban a Budapesti Szövetség lakásszövetségi titkára sok biztatást mondott, de sok gondról is beszámolt.

— Ezideig 20 lakásépítő szervezet alakult, megközelítően 5 ezer lakás építésével. A Fővárosi Tanács területelőkészítéssel kapcsolatos kötelezettség-vállalása eddig 6 építési területen tette lehetővé az építkezést. Az akadály viszonylag sok. Egyrészt a pénzügyi és hitelfeltételek, és másrészt az építési terület hiánya miatt a szövetség csak részben tudta lekötni eddig az Építőipari Kiszöv által vállalt építési kapacitást. A területek kisajátításával, szanálásával összefüggő határidőcsúszások hátráltatják az építkezések megkezdését.

A következő tervidőszak építkezéseire — mondja az elnök — megfelelő átmenet biztosítása érdekében szövetségünk közmunkatani tanulmányt és programszintű tervezést rendelt. A határidőket figyelembe véve a területek ügyében tanácsi állásfoglalás még ebben a negyedévben kerülhet. Célunk, hogy az V. 5 éves terv során az építkezések meggyorsuljanak, és a feladatok érdekvédelmi szervezőmunkáját úgy segíteni, hogy 1975. december végéig a tervezett lakások átadásra kerüljenek.

Nincs gond a tagszervezéssel

Budapest legnagyobb fogyasztási szövetsége — árbevételét és taglétszámát tekintve — az Észak-Pesti ÁFÉSZ.

1949-ben alakult, tevékenységi területe a IV., a XV. és a XVI. kerületre terjed ki. A leggyorsabban fejlődő szövetségek egyike, 1964-ben még csak 87 millió forint volt a forgalma, 1973-ban pedig már 400 millió forint. Ez évi 20—25%-os fejlődési ütemet jelent, a 7000 tagot számláló szövetségben.

Döntően alaptevékenységet folytatnak. A forgalomnak csak 3%-át adja az ipari tevékenység. Rákospalota ruházati forgalmának 70—80%-át, Újpesten a bútort-, zöldség- és gyümölcs forgalmat teljes egészében, az építőanyag, valamint a vas- és műszaki kereskedelemnek 50%-át a szövetségi forgalmazza. Ebből is látható, hogy jelentős helyet foglalnak el Észak-Pest kereskedelmi ellátásában.

Páskom dülő kontra Újpalota

A régi Páskom-dülő helyén épült fel a 9000 lakásból álló újpalotai lakótelep. Itt a szövetségi a régi egyszemélyes vegyesbolt helyett egy modern ABC áruházat nyitott 1973 novemberében. 1975-ig még két ABC áruház megnyitását tervezik.

A tagság legnagyobb része Rákosszentmihályon, Újpesten, Rákospalotán, Cinkotán lakik, jórészt kertés házakban. Ennek megfelelően nagy sikere van a szövetségi által szervezett kiskertvédelmi társulásoknak. A társulások tanfolyamokat szerveznek a gyümölcsfa ápolásról, a helyes permetezésről stb.

A peremkerület jellegének megfelelően a szövetségi élelmiszerboltjainak a fele egyszemélyes bolt, ezek forgalma 20—30 ezer forintnál nem több. Így aztán nem csoda, ha az élelmiszerforgalom 80%-át 7 üzlet adja a 37-ből. Az élelmiszerkereskedelem nem jövedelmező tevékenysége a szövetségnek, ennek ellenére a tagság érdekében fenntartják őket.

Szinte minden talpalatnyi helyet kihasználunk az áru kínálására.

Ipari termelés: mindössze 3—4 százalék

Az Észak-Pesti ÁFÉSZ 1961-ben műanyagüzemet létesített, amely a legjelentősebb ipari részlegük. Két műszakban 120 főt foglalkoztatnak. A Cinkotán működő üzem 2—10 literes műanyagkannákat gyárt. A Ferunion közvetítésével jelenleg csehszlovák exportra is dolgoznak. Jelentős a tamponozáshoz használt hurkapálcika gyártása, melyet az Orvosi Műszer Kereskedelmi Vállalatnak szállítanak. A mezőgazdasági üzemek részére műanyag hajtató alagutakat gyártanak — ezeket a melegágyak burkolására használják.

A szövetségi húsbontó részlege félser-téseket dolgoz fel kis mennyiségekben csomagolja és így szállítja ki az ABC áruházakba a mindig friss húsárut.

A szövetségi életében azonban az árbevétel 3—4%-át kitevő ipari termelésnek is igen nagy a jelentősége. Ez nem véletlen, hiszen a nyereség 20%-át az ipari tevékenység adja.

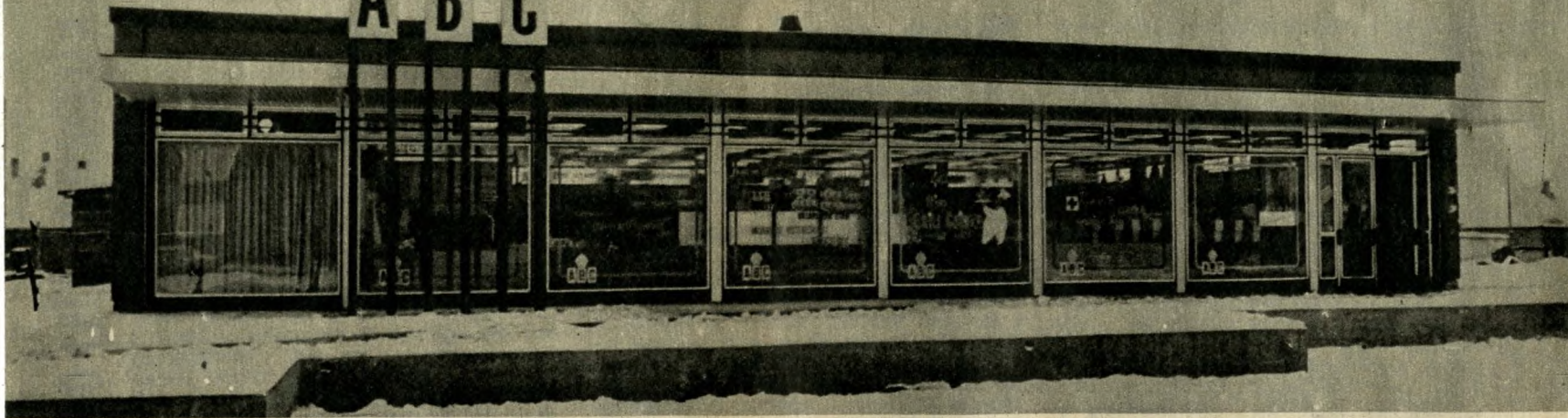
Jó kapcsolat a tagsággal

A szövetségi 7 ezer fős tagsága 650 ezer forint értékű részjegyet jegyzett. Most folyik a részjegyek 200 forintra való kiegészítése, megújítása. A tagság nagy létszámára való tekintettel a részgyűléseket körzetenként tartják meg. 11 ilyen részgyűlési körzetet alakítottak. Ez lehetővé tette, hogy a tagság a gyakorlatban is bele tudjon szólni a legfőbb kérdésekbe. Erre azért is szükség volt, mert a szövetségi törvény sok jogkört átadott a tagságnak. Ilyen pl. az éves tervek, a nyereségelosztás és a fejlesztési tervekben való döntés a tagság illetve a küldött gyűlés hatáskörébe tartozik.

A szövetségi vezetése rendszeresen tájékoztatja a tagságot a gazdálkodás eredményeiről, gondjairól. Mindenki megküldi a teljes közgyűlési beszámolót. A

A B C

SZÖVETKEZETEK A 100 ÉVES BUDAPESTEN

tagságnak járó kedvezmények között első sorban a vásárlási visszatérítést kell megemlíteni. Nem kis összegről van szó. 1972-ben 100 millió forint volt a beírt összeg. 1973-ban már 130 millió forintra számítnak. Általában évente 20–30 millió forinttal nő a tagok vásárlása. A szövetkezet iparcikk- és bútörületeiben vásárolt tartós fogyasztási cikkeket a tagoknak díjmentesen házhozszállítják.

A szövetkezet belső mechanizmusában az elmúlt két évben teljes átszervezést hajtottak végre. *Alapegységeket* alakítottak ki. Eddig a ruházati-, zöldség-, gyümölcs- és az ipari ágazatokban szervezték meg az alapegységeket, amelyek igen nagy önállóságot kaptak. Ezzel az átszervezéssel az adminisztratív létszámot kívánják csökkenteni.

A KERTÉSZEK SZÖVETKEZETE

Eredetileg kertész szakcsoport volt. Ebből alakult ki 1946-ban a budapesti I. sz. Földművesszövetkezet, a Hermes nevet a fogyasztási szövetkezetekké való átszervezéskor kapta. A mitológiában Hermes a kereskedők és tolvajok istene volt, no persze, ez csak „fantázia”.

Rövidesen elérik a 30 millió forint évi forgalmat — remélik az újjalotai áruház vezetői.

A Hermes Fogyasztási- és Értékesítő Szövetkezet tagjainak 80%-a ma is kertész, vagy hobbyból kertészkedik. Ez rányomja bélyegét a szövetkezet egész tevékenységére, hiszen a fő cél a kertészkedő emberek alapanyagokkal, szerszámokkal, szakmai tanácsokkal való ellátása, kiszolgálása.

A modern ember életében a kertészkedés egyre nagyobb szerepet játszik. A kert divat lett, hobby, a szabadidő eltöltésének egyik leghasznosabb eszköze. Magyarországon azonban nemcsak hobby, hanem termelési ág is. A kertgazdálkodás jelentőségét jól jellemzi a mezőgazdasági- és élelmiszeripari minisztérium felmérése, amely szerint a hazánkban elfogyasztott zöldség-gyümölcs 30%-át a házikertek adják.

A Hermesnek 2600 tagja van. Az elmúlt években jórészt az óbudai szanálások következtében (itt főleg kertés házakat bontottak le) a szövetkezet „elvesztett” 800 tagot.

Csomagolás nagyüzemben

A Hermes 400 milliós forgalmának egynegyede a Budapesti forgalomba hozott kertápolási eszközök: vetőmag, vegyszer, szerszámok, kistraktor stb. Annak ellenére, hogy a kenti kisgépek drágák, sokszor hiánycikk, nincs választék e hasznos kis-

Az újjalotai lakótelepen az Észak-Pesti ÁFÉSZ modern ABC áruháza.

gépekből. A szövetkezet Rákóczi úti boltjában láttuk a nyugatnémet—cseh—magyar kooperációban gyártott MF 70 kistraktort, amelynek ára 28 ezer forint. Évente 3–500 darabot adnak el belőle.

A szövetkezet élelmiszer-vegyesiparcikk és ruházati forgalma évi 100 millió forintot tesz ki. Jelentős a vendéglátóipari tevékenysége is, bár ez veszteséges. A Hermes üzemelteti a Halászbástya Éttermet a budai Várban. Az igen magas bérleti díj miatt azonban — hiába nagy a forgalom —, az évi 3 millió forint állóeszközzel kapcsolatos költségeket nem képes nyereséggel megterhelni.

Meglátogattuk a szövetkezet Mackó bűtőjét a XI. ker. Bartók Béla úton. Két szocialista brigád dolgozik itt, igen eredményesen. Havonta 1 millió forintot forgalmaznak. Most korszerűsíteni és bővíteni kívánják az üzletet.

A szövetkezet fő ipari tevékenysége is a kerttel kapcsolatos. A *vetőmag „kiszerelés”* nem más, mint a nagy tételekben felvásárolt magvak kistételekbe való csomagolása. Nemrég vásárolták meg a nyugatnémet gyártmányú Höller automata cso-

Szabó Gyula, az Észak-Pesti ÁFÉSZ elnökhelyettese: — 11 részkozülési körzetet alakítottunk ki, várjuk a tagságot.

magológépet, amely az eddigi mérések szerint 40 ember munkáját helyettesíti.

E tevékenységet a jövőben is bővíteni fogják. A SZÖVOSZ-tól kapott anyagi támogatással kezdték meg a mintegy 4000 m² alapterületű csomagolóüzem és raktár építését, Érden.

100 dolgozót foglalkoztat a szövetkezet *takarítórészlege*. Ha saját tag veszi igénybe e szolgáltatást, akkor részére 20%-kal olcsóbb árat számítanak fel.

A Hermes *művirágüzeme* koszorú alapanyagokat, karácsonyfadíszeket készít. Főleg bedolgozókat foglalkoztat.

Előtérben a belső irányítás korszerűsítése

A Hermes a jól menő szövetkezetek közé tartozik. 1973-ban a várható nyereség 15 millió forint lesz. A tagok vásárlásai után 2% *visszatérítést adnak*. A tagsággal szoros kapcsolatot tartanak fenn. Negyedévenként minden tagnak elküldik a Hermes Híradót, amelyben beszámolnak a szövetkezet munkájáról, terveiről.

Lovas Sándorral, a szövetkezet elnökével főleg a belső mechanizmus kérdéseiről beszélgettünk.

— 1974-ben vezetjük be az új belső irányítási rendszert. Erre nagy szükségünk van, hiszen a 150 főt foglalkoztató központi apparátusunk még könyvelőgéppel sem rendelkezik. Az új rendszerben a megfelelő szintű döntésekhez megfelelő jogkört és anyagi érdekeltséget nyújtunk. A döntéseket jellegük szerint 3 csoportra osztottuk. Az egész szövetkezetet érintő döntésekre; egy-egy szakterületet érintő döntésekre és a bonyolítással kapcsolatos operatív döntésekre. Ennek megfelelően tagoltuk a központi igazgatási szervezet felépítését is. Így kialakítottuk a központi igazgatást (elnök, elnökhelyettesek), az üzemi igazgatást, (idetartoznak egy-egy szakterület közvetlen irányítói), és a bonyolítási részleget. (Idetartoznak a különböző gazdasági alapegységek.)

E változásoktól várjuk a vezetés hatékonyságának javulását, a szövetkezeti munka termelékenységének növelését.

ÚJ IRÁNY A FEJLESZÉSBEN

A Dél-Pesti ÁFÉSZ működési területe Soroksár és Pesterzsébet. Taglétszáma 2014 fős, az átlagrészszege értéke 231,— Ft.

A szövetkezet 300 millió forint árbevételének 20%-a az ipari tevékenységből származik.

A peremkerület jellegének megfelelően (sok a szétosztott település, kertes családi ház), számos egy személyes vegyesbolt van itt, ez alkotja üzleteinek legjelentősebb részét. Dicséretreméltó, ruházati bolthálózatuk, amelyek közül 5 kis boltban kizárólag olcsó ruhákat, alsóneműket, fonalakat lehet kapni. A szövetkezetnek egy ABC áruháza van a Mártírok úti KISZ-lakótelepen és egy modern áruháza Soroksár központjában.

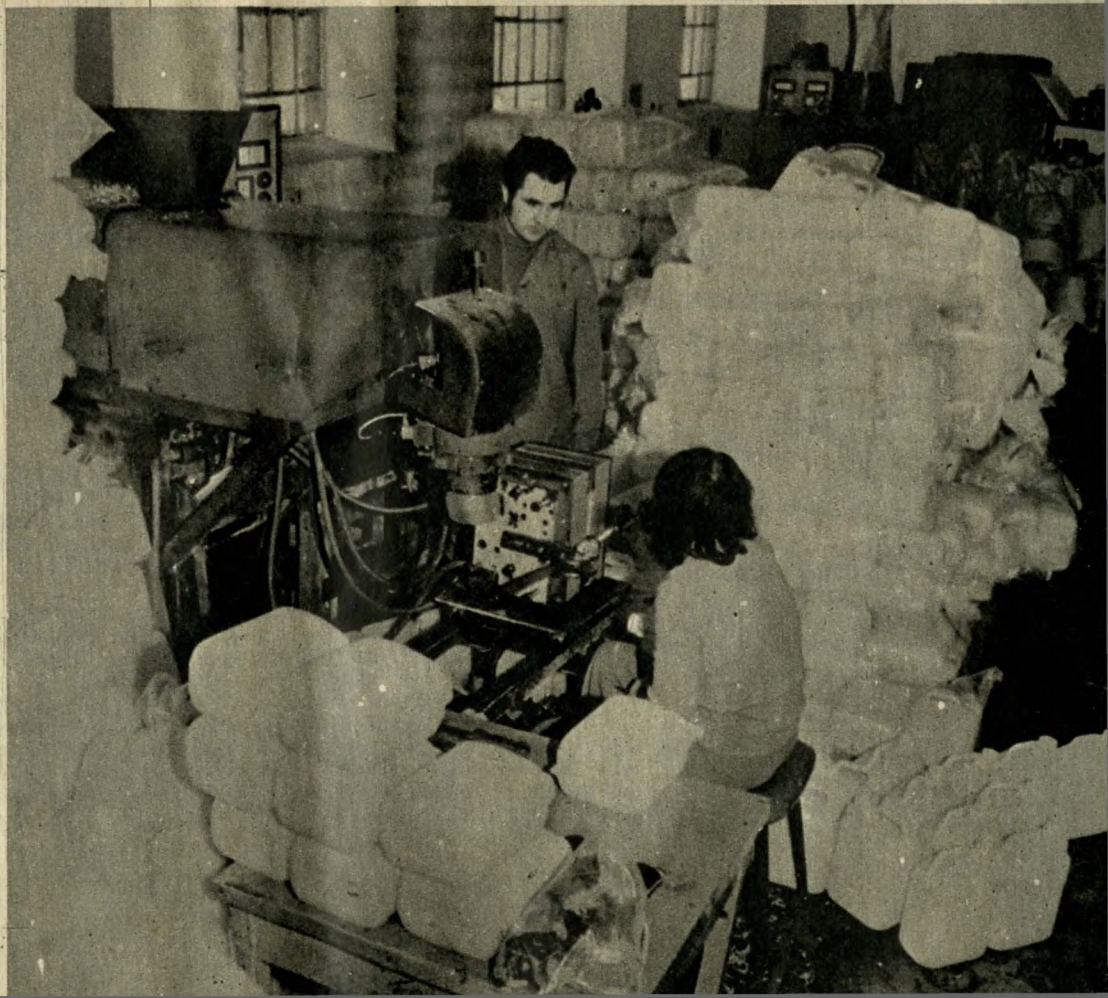
Az ABC áruházban nemrégiben váltották le a vezetőséget és ez azzal az eredménnyel járt, hogy az addigi havi 200 ezer forint forgalom helyett most több mint 1 millió forint forgalmat bonyolítanak le. Ebből is látható, hogy egy üzlet forgalmának alakulásában milyen nagy szerepe van a vezetésnek.

A soroksári Dominó áruház 1970-ben

Délben olcsó étkezőhely, este a szórakozni vágyók keresik fel a Sport bisztrót, amely különösen ételkülönlegességeiről nevezetes.

Az Észak-Pesti szövetkezet műanyagüzemében közel 15 millió forint értékben készílik a kannákat. A 75 főt foglalkoztató üzem két műszakban dolgozik.

A BUDALAKK TÁJÉKOZTATJA VEVŐIT...

...a boltvezetőket, a tavasz közeledtével keresetté váló festékek és lakkok választékáról és felhasználásáról.

DISZPERZIT műanyag diszperziós falfesték

Régi igény, hogy az építkezések alkalmával a helyiségek festését ne csak a vakolat teljes száradása után, hanem a vakolás után néhány nappal is el lehessen végezni. Ennek kielégítésére a BUDALAKK forgalomba hozta a DISZPERZIT műanyag diszperziós falfestéket.

Miért előnyös a használata?

A diszperzit kötőanyaga lehetővé teszi, hogy az a frissen készült beton-, cement- és vakolt felületre, vagy frissen meszelt falra is felhordható legyen. Vízrel hígítható, egészségre ártalmatlan komponenseket nem tartalmaz. Az ecseteléssel, hengerléssel, vagy szórással bevont DISZPERZIT felület lég- és páraáteresztő, dörzsálló, penészgátló, tartós és higiénikus bevonatot képez.

Belső falfelületen jól fedő, matt bevonatot ad és ha EMFIX színezőpasztával használjuk, különféle tetszetős pasztell színárnyalatokat kapunk.

A falfelület előkészítése

A felpuhult, vagy pergő mészréteget, illetve az enyves festékekkel bevont felületeket megfelelő szilárdságú rétegegig lekaparjuk, majd lemoszuk. Az esetleges vakolathibákat homokos gipsszel javítsuk ki. A DISZPERZIT felhordása előtt a falat vízzel meg kell nedvesíteni.

A festék előkészítése

A fehér színű DISZPERZIT-et EMFIX színező pasztával színezhetsük 5% hozzáadásával, gondos keverés mellett. Ügyeljünk arra, hogy a szükséges festékmennyiséget egyszerre színezzük be. Az első réteg felhordása előtt 40% víz, a második előtt 15–20%, végül a harmadik réteg felhordása előtt 7–15% vízzel kell hígítani a DISZPERZIT-et. Az egyes rétegeket 3 órai száradás után féshtethjük, az első réteget célszerű ecsettel készíteni.

Jó tudni...

... hogy a folyékony DISZPERZIT festék színe mindig világosabb, mint a száraz bevonat. Ezért kis felületen végezzünk próbafestést.

... hogy a DISZPERZIT bevonat festés után 14 nap elteltével semleges kémhatású (nem lúgos), mosószeres vízzel megnedvesített szivaccsal, vagy puha ruhával mosható.

1 kg DISZPERZIT:

első réteg esetén 10–12 m², további réteg esetén 7–10 m² falfelületre elegendő. Kapható: 1 kg-os műanyag dobozban és 5 kg-os ónozott bádogdobozban.

EMULZOL műanyag diszperziós homlokzafesték

A családház és vikendház építők igényeit elégíti ki a BUDALAKK e festéke, amelynek alkalmazásával az építkezés ideje jelentősen lerövidíthető.

Használatának előnye

Az EMULZOL kötőanyaga lehetővé teszi, hogy a kissé alkális felületre — friss beton-, cement-, vakolat- és azbeszt-cement — fluatózás és más előkezelés nél-

kül a felület karbonizációjának befejezése előtt felhordható. A bevonat tartós és viharálló.

Mire alkalmazható?

Falfelületek, épülethomlokzatok és más külső- és belsőtéri betoncement és azbeszt-cement felületek bevonására elsősorú. Falfelületekre is alkalmazható, úgyszintén új és FALFIX-el lekötött, régen festett felületek bevonására is.

A festék előkészítése

A kívánt színt a különböző színű EMULZOL-ok vagy legfeljebb 3% EMFIX színezőpaszta hozzáadásával érhetjük el. A színbeállítás alatt a festéket erőteljesen keverjük, mert a színezőpaszta elégtelen keverése következtében a fal csíkos lesz. A festékhez első réteg esetén 40%, második rétegnél 15–20%, a harmadiknál 5–10% vizet kell adni. Az egyes rétegek 2–3 órai száradás után átfesthetők.

1 kg EMULZOL: első réteg esetén 8–10 m², további rétegeknél 7–9 m² felületre elegendő.

Kapható: 1 kg-os műanyag dobozban, 5 kg-os ónozott fémdobozban és 30 kg-os ónozott fémkannában.

TRINÁT

alapozó és magassfényű zománc

A gyár Kutató Laboratóriumában dolgozták ki ezt a műgyantabázisú korszerű, tartós, fa- és fémfelületekre egyaránt alkalmazható alapozó és átvonó festéket.

Mire használható?

A TRINÁT alapozó- és magassfényű zománc külső- és belső felületek, fa-, műfa-, vasszerkezetek-, száraz beton-, fal- és téglafelületek festésére egyaránt használható.

Mik az előnyei?

Könnyen ecsetelhető, gyorsan szárad, jó fedőképességű, tartós bevonatot ad, színt és fényt hosszú ideig megtartja, az időjárás hatásainak kiválóan ellenáll. Előnyös tulajdonságait tixotrop szerkezete biztosítja, nem ülepszik, függőleges felületekről sem folyik le.

Felhasználható fából, faforgácsból, farostból készült bútorok, nyílászáró szerkezetek alapozó festésére, fémfelületekre (rozsdagátló alapozóval történt előkészítés után) közbenső réteggént, továbbá falfelületek (olajlábazatok) alapozó festésére.

Hogyan használjuk?

Felhasználás előtt az alapozót jól fel kell keverni és csak azután lehet a viszkozitást beállítani. A túlhígítást kerülni kell, mert a látszólag sűrű anyag is jól kenhető. Az alapozó 12 órai száradás után TRINÁT magassfényű zománcal átfesthető.

TRINÁT alapozóval, vagy bármilyen más alapozóval festett felületre szórással, ecseteléssel, hengerléssel egyaránt felhordható a megfelelően hígított TRINÁT magassfényű zománc. Sok esetben egy réteg is elegendő, külső acélszerkezeteknél azonban két réteget kell alkalmazni. 16–24 óra alatt teljesen száraz, lakkbenzinnel TERPENOL hígítóval és terpentinnel egyaránt hígítható.

1 kg TRINÁT:

alapozó 6–8 m² falfelületre, magassfényű zománc 8–10 m²-re elegendő. Kapható: 1/4, 1/2, 1 és 5 kg-os dobozokban, valamint 25 kg-os kannában.

SZÍNEZŐPASZTÁK

A festékek kívánság szerinti színárnyalattal történő beállításához legcélszerűbb a fényálló, nagy színezőerejű, jól fedő színezőpaszták használata, amelyekből kis mennyiség is elegendő a kívánt szín eléréséhez.

LINOCOLOR

Levegőn száradó olajfestékek, belső zománcok és lakkok színezésére használható.

Kapható: fehér, citromsárga, sárga, narancs, okker, barna, piros, bordó, zöld, kék és fekete színekben, tubusban.

EMFIX

Diszperziós és egyéb vizes falfestékek színezésére alkalmas.

Kapható: fekete, sárga, okker, zöld, kék és piros színekben, 100 g-os tubusban, 1 és 5 kg-os dobozban.

KALAPÁCSLAKK

NITRO-, REZISZTÁN- és HŐRE KEMÉNYEDŐ kalapácsolakkok színezésére használható, max. 5% mennyiségben. Kapható: kék, sárga, piros, bordó és fekete színekben, 125 g-os tubusban, 1/4 kg-os dobozban.

UNICOLOR

Poliészterlakkok, gyanták és zománcok színezésére alkalmas. 1% alatti mennyiségben lakkoknál és gyantáknál átlátszó poliészter réteget képez.

Kapható: fehér, fekete, kék, sárga, barna, zöld, vörös, piros és bordó színekben 1 kg-os és 5 kg-os dobozban.

POLICOLOR

Gyakorlatilag minden típusú festékhez és lakkhoz használható, kivéve a vizes és diszperziós termékeket. Alkalmazható levegőnszáradó és hőre keményedő egy- és két komponensű lakkok, festékek és poliészter készítmények színezésére.

Kapható: fekete, sárga, zöld, kék, piros és bordó színekben, 100 g-os és 500 g-os műanyag flakonban.

JÓ TUDNI...

... hogy a kívánt szín eléréséhez a színezőpasztát a színezendő anyag egy kis részével jól keverjük össze és ezzel színezzük a többi anyagot. Kis mennyiséggel szép pasztell színeket kapunk. Két komponensű anyagok színezésénél mindig az „A” komponenszt színezzük.

„Legfontosabb feladatunk most szövetkezetünk belső mechanizmusának korszerűsítése.” — Lovas Sándor, a „HERMES” szövetkezet elnöke.

nyílt meg. A budapesti szövetkezetek legnagyobb áruháza, évente 60 millió forgalommal, mely a Dél-Pesti ÁFÉSZ kiskereskedelmi forgalmának több mint egyharmada. A kiskereskedelmi forgalom növeléséhez járult hozzá nemrégiben a központban felépített új zöldség- és baromfibiolt. A zöldség és gyümölcsforgalom növelését a kerületi párt- és tanácsi szervek is szorgalmazták. Segítségükkel a szövetkezet vezetői elérték, hogy 19 zöldségboltjuk számára a környékbeli tsz-ek közvetlenül szállítsanak s így állandóan friss zöldség-gyümölcs, tojás és baromfi kapható ezekben az üzletekben.

A baromfibiolt helyett először illatszert-boltot akartak létesíteni. A közgyűlés ezt leszavazta és kötelezte a vezetőséget, hogy baromfibiolt hozzon létre Soroksáron. A tagság kívánsága jogosnak bizonyult, mivel ez az aránylag kis bolt havonta 240 ezer forintot forgalmaz.

Ipari tevékenységükben első helyen a munkavédelmi kesztyűgyártás áll. Ez igen gazdaságos, mivel a bedolgozók útján beruházások nélkül folyik a termelés 17 millió forint értékben. Versenyképességük megőrzése miatt megszigorították a minőségellenőrzést, áraikat is csökkentették.

800 ezer műkarácsonyfát gyártottak a PIÉRT megrendelésére a „HERMES” dolgozói.

Műanyagrészelegük fóliahegesztéssel és zacskókészítéssel foglalkozik.

Mind a lakosság, mind a tagok számára igen hasznos a szövetkezet szolgáltató részlege. 35—40 fő dolgozik itt. Évente 12,5 millió forint értékű kőműves-, festő-, asztalos- és padlóburkoló munkát végeznek. Kisebbségi jelentőségű a tejtermék feldolgozó részleg, ahol juhgomolya termelés folyik, a nagyobb volumenű vajcsomagolást megszüntették.

Ha a szövetkezet gazdasági tevékenységét a számokon keresztül kívánjuk megismerni, igen ellentétes képet kapunk. Az egyik oldalon azt látjuk, hogy a budapesti szövetkezetek közül a délpesti az egyetlen, amelynek árbevétele a tavalyihoz képest csökkent méhöz a nem is kismértékben, 10,9%-kal. A kiskereskedelmi forgalmon belül a vegyesipar-cikk-forgalom 38%-kal, az iparcikk forgalom 28%-kal esett vissza. Mindez természetesen a nyereséget is komoly mértékben befolyásolta, hiszen az elmúlt évhez képest 5 millió forinttal csökkent.

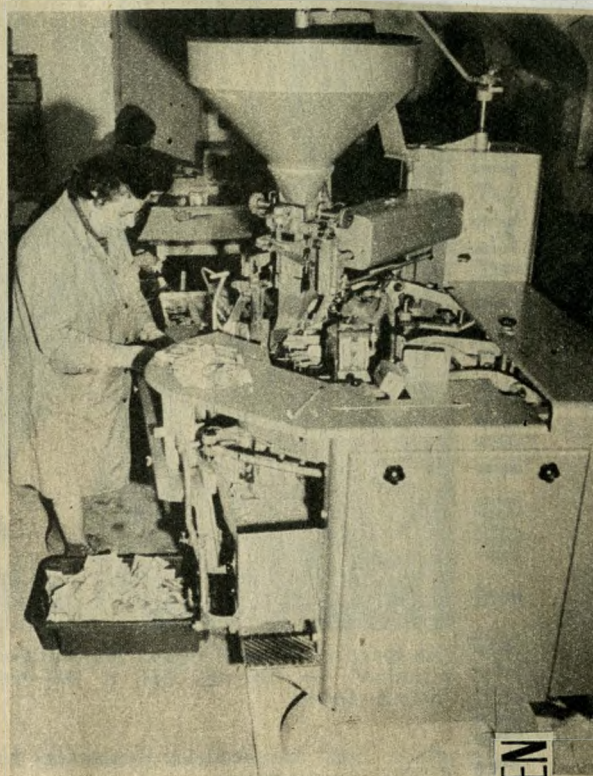
A kérdés másik oldala, hogy ez a szövetkezet 1965-ben még csak 52 millió forintot forgalmazott, 1972-ben pedig már 200 millió forintot, tehát forgalmát meg-négyszerezte. Dicséretreméltó az élelmiszerforgalom 20%-os növelése az elmúlt évhez képest.

Mégis mi okozta az ezévi jelentős forgalom- és nyereségkiesést?

— A gazdasági bírság. A Pénzügyminisztérium Bevételei Főigazgatósága termelőszövetkezetek kereskedeleme címén 2,16 millió forint árér elvonásra, ennek 20%-át büntetésként befizetésre + 160 ezer forint per költséggel megfizetésére kötelezte a szövetkezetet. Ennek következménye, hogy a szövetkezet radikálisan csökkentette az ipari termelést szolgáló iparcikkek forgalmazását.

Mindenekelőtt beszüntettek egy sor ipari tevékenységet: a kútfúró részleget, mélyépítő részleget, a gazdasági bírság nyomán elálltak a Nyugatnémetországba behozott műanyagnyomócső forgalmazásától, ami 40 millió forint forgalomkiesést jelentett. A szövetkezet iparcikkboltjaiban megszüntették a tranzitforgalmat, mérsékeltek a közületek kiszolgálását. Mindez 34 millió forint bevételkiesést jelent, amelyet olyan tevékenységgel értek el, ami nem áfész feladat.

E tevékenységek csökkentésével egyidejűleg nagyobb súlyt helyeztek a lakosság

A Bajza utcai vetőmag-csomagolóban korszerű gép tölti a zacskókat.

közvetlen ellátását szolgáló élelmiszer-, zöldség-, gyümölcs- és ruházati forgalom növelésére.

Szendi Pál elnök ezzel kapcsolatban a következőt mondta:

— Kerületünkben a kereskedelmi hálózat eléggé elavult. Szövetkezetünk sokat tesz azért, hogy a húszéves lemaradást enyhítse. Erre útal az elmúlt évek hálózatbővítése, a forgalom meg-négyszerezése. Jelenleg tervezés alatt áll egy 4800 m² alapterületű áruház megépítése. Az Erzsébet központjában felépülő áruházat a Horizont szövetkezettel együtt fogjuk üzemeltetni. Igaz, az ipari tevékenységet is növeltük, de az itt megtermelt nyereséget csak az alaptevékenység fejlesztésébe fektettük be, tehát a fő célt követtük. A kereskedelem jövedelmezősége alig teszi lehetővé a bővített újratermelést, ezért az ipari nyereség „injekcióira” van szükség

A Rákóczi úti vetőmagboltot sok növénytermesztő keresi fel, ahol nemcsak a szükséges magvakat vásárolhatják meg, hanem szaktanácsot is kaphatnak.

SZÖVETKEZETEK A 100 ÉVES BUDAPESTEN

„Az ipari nyereségből fejlesztjük bolthálózatunkat” — Szendi Pál, a Dél-Pesti ÁFÉSZ elnöke.

ahhoz, hogy kereskedelem-fejlesztési terveinket megvalósítsuk.

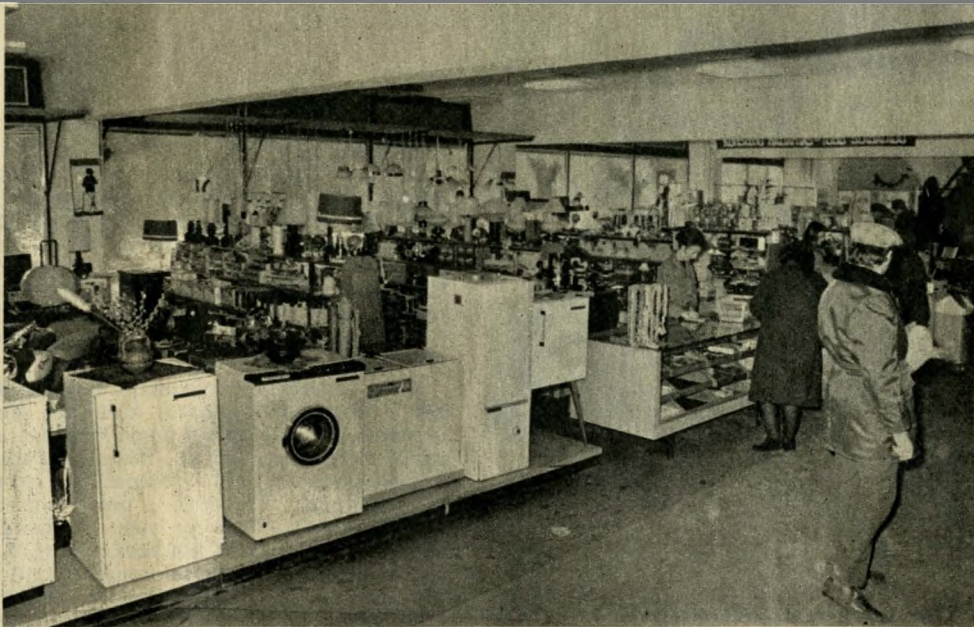
A LEGKISEBB SZÖVETKEZET

Örök vita a méhészek között: hobby-e, vagy foglalkozás a méhészkedés. Egy idős szövetségi tag véleménye szerint ebből nem lehet megélni. A méhekkal való foglalkozás rengeteg munkát, gondot s anyagi áldozatot követel, ez csak akkor „fizetődik” ki, ha az ember hobbyként, szórakozásként úzi.

A budapesti méhész szervezetnek mindössze 16 dolgozója van. Árbevétele 1973 első háromnegyedében 12 millió forint volt. A kis forgalomhoz képest igen nagy létszámú tagsága van, 2281 fő. Ez azt jelenti, hogy népszerű a méhészkedés Budapesten is, bár az is igaz, hogy a tagok között kevés a fiatal.

Jó méhészeti esztendő volt az idej — mondják a méhészek. Valóban, amíg 1972-ben a szervezet még csak 24 vagon mézet tudott értékesíteni, addig 1973-ra már 36 vagonra számítanak.

A szervezet büszkesége, a „Dominó” áruház. A legnagyobb a budapesti szövetségi üzletek közül.

Az iparcikk osztályon még keveredik a hagyományos eladási forma az önkiszolgálással.

Sok látogatót vonzott az áruház modern háztartás és több szabad idő kiállítása

A Dél-Pesti AFÉSZ a környékeliek régi vágyát teljesítette, amikor megnyitotta a Mártírok úti ABC-t. Jelenleg egy maszek péküzem átvételét tervezik, s ezzel is a minőségi színvonalat kívánják emelni

A legtisztább profilú szövetkezet

A 17 éves múltra visszatekintő méhészeti szövetkezet az egyetlen, amelyik kizárólag csak méhészeti eszközökkel és ezzel kapcsolatos szolgáltatásokkal foglalkozik. Felvásárolja a tagok termését és azt jórészt az Országos Méhészeti Szövetkezeti Közös Vállalaton keresztül értékesíti. Az értékesítésen túl a szövetkezet összefogja és a szükséges eszközökkel (kaptárakkal, anyagokkal, műlép) ellátja tagjait. Ezenkívül tanfolyamokat szervez, ahol megismerheti a legújabb termelési módszereket, eszközöket. Nem ritkán tanulmányi kirándulásokat szerveznek belföldön és külföldön egyaránt.

A méhek halálos ellensége

A méhészek egyik legnagyobb problémája a mezőgazdaság kemizálásával kapcsolatos. Ami hasznos a növénynek, az mérge a méheknek. A permetezés elpusztítja őket és ez ellen gyakorlatilag nem lehet védekezni. Az egyetlen ellenszer a megelőzés, tehát a méhésznek messze el kell kerülnie a mérgezett területeket. Amíg azonban a vándorló méhésznek az indulás előtt 72 órával kell megrendelnie a TEFUnál a tehergépkocsit, addig a vegyszerezést csak 24 órával előbb kell bejelenteni. Ez a kétnapos eltérés pedig sokszor tragikus következményekhez vezet.

A szövetkezet tíz év óta nyereséges, de

Banánvásár a szövetkezet soroksári zöldségboltjában

azt is hozzá kell tenni, hogy ez a nyereség igen kevés — mondotta Budai Mihály, a szövetkezet megbízott vezetője. — 1972-ben csak 200 ezer forint volt a nyereség, az idén a jó termés miatt ennél többet várunk. A kevés nyereség sajnos behatárolja fejlesztési lehetőségeinket is.

Meglátogattuk az egyik legtapasztaltabb méhészeti szakembert, Pálfi Józsefet, kelenvölgyi otthonában. 21 éve szövetkezeti tag, 130 méhcsaládja van. A háza előtt áll erőgépe és saját készítésű mozgó kaptára.

Sokszor megcsipik a méhek? — kérdezzük.

— Igen, van olyan nap, amikor több mint száz csipés ér, de nem kell félni tőle, mert ez csak használ. Feleségemnek, aki mindenben segít nekem, súlyos reumáját gyógyította meg.

ELŐTÉRBE AZ ÚJ LAKÓTELEPEK JOBB ELLÁTÁSA

Két földművesszövetkezet egyesüléséből alakult 1963-ban a Horizont Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet. A többi szövetkezethez hasonlóan gyorsan fejlődött. Az elmúlt hat évben árbevétele 338 millió forintra növekedett. (Itt is jelentkezik az ipari tevékenység visszazsorítása az alaptevékenység javára.) Kiskereskedelmi forgalmuk 1973-ban eléri a 270 millió forintot.

Terjeszkedő szövetkezet. Fő működési területe Kőbánya, Pestlőrinc és Kispest. Az elmúlt három évben azonban Budapest belső kerületeiben is nyitottak boltokat: modern élelmiszerüzletet, vasboltot és ruházati üzletet, a VI. kerületben autófelszerelési üzletet üzemeltetnek eredményesen.

Megkérdeztük dr. Költő Dénest, a szövetkezet elnökét, mi indokolja e nagyarányú terjeszkedést?

— Elsősorban az, hogy szövetkezetünk nemcsak a tagság, hanem a lakosság ellá-

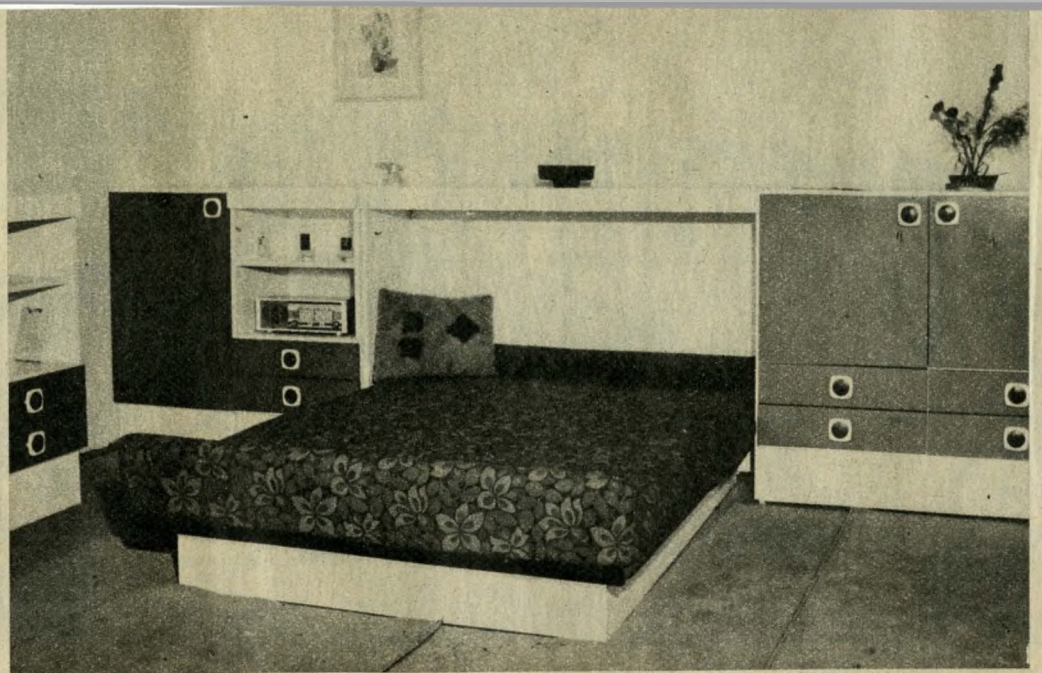
Farkas József üzemvezető irányításával folyik a munka a tejtermék-üzemben. Evente 2 millió Ft értékű tehéntúrót, juhtúrót és juhgomolyát állítanak elő

Soroksáron nyitották meg az új baromfi-szaküzletet. Grill-sütője nagy sikert aratott a vásárlók körében

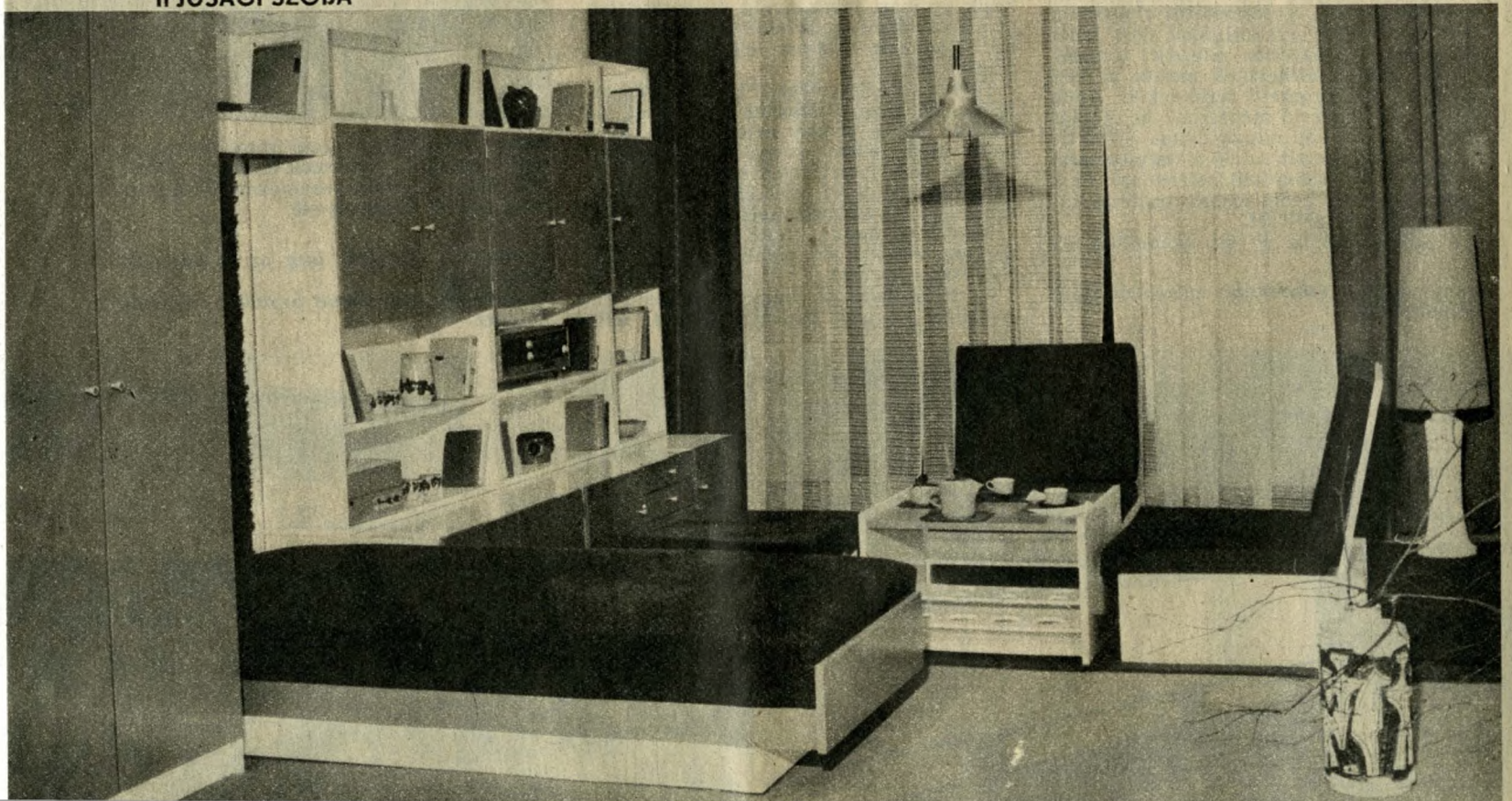

Nagy
választék
lakó -
szobákból
és
garni -
túrákból

SKALA SZEKRÉNSOR

IFJÚSÁGI SZOBA

„A méz fontos valutás cikkünk” — Budai Mihály, a méhészek szövetségének elnöke (bal oldalon)

tását is szolgálja. A Fővárosi Tanács erkölcsi és anyagi támogatását élvezzük, és amikor nekünk felajánlanak hálózatfejlesztési lehetőségeket, akkor mi rendszerint élünk ezekkel. Például a RÖLTEX becsukta angyalföldi boltját, mert üzemeltetése gazdaságtalan volt. Mi átvettük, átalakítottuk és azóta nagy forgalmat bonyolítunk le. Hasonló volt a helyzet a vas- és műszaki bolttal, amelynek helyén régebben közért és zöldségbolt volt. Így a kerületben új tagokat is nyerünk.

A gombgyártástól a szállításig

A szövetség dolgozóinak több mint a fele az ipari termelés és szolgáltatás területén dolgozik. Ez nem kevés, hiszen a budapesti szövetkezetek közül a Horizontnak a legnagyobb a létszáma — több mint ezer főt foglalkoztat.

Mindenekelőtt a *műanyagüzemet* kell megemlítenünk, hisz ennél a termelési érték eléri az évi 26 millió forintot. A 90 fős üzem irodai felszereléseket, mappát, tolltartókat, díszműárukat és gombokat gyárt.

Igen ismertek és kedveltek a Horizont által gyártott kötöttárukat, pulóvereket, kardigánokat, sapkákat. E cikkeket meg lehet kapni a szövetséget kereskedelmi szaküzleteiben, a fővárosi és miskolci divatáruházokban, és a Luxus áruházban is. A szövetséget sikkötődjé és a szolnoki bedolgozóárgárdája évente 10 millió forint értékű kötöttáruat termel.

A szövetség takarítórészlege főleg közületeknek dolgozik. Takarításból, ablak-

A HERMES Mézes Mackó üzletének szocialista brigádja

tisztításból és feregirtásból 12 millió forint árbevételünk van. Egy kétszobás, normál alapterületű lakást 300,— Ft-ért takarítanak ki.

Nyolc saját, tíz bérelt tehérgépkocsival dolgozik a szövetség *szállítványozási részlege*. Főleg gépeket fuvaroznak. Szaképzett szállítómunkásai komplett gyarak költöztetését is vállalják.

Igen erősen visszaszorították e tevékenységet, két év alatt több mint felére esett vissza árbevételük.

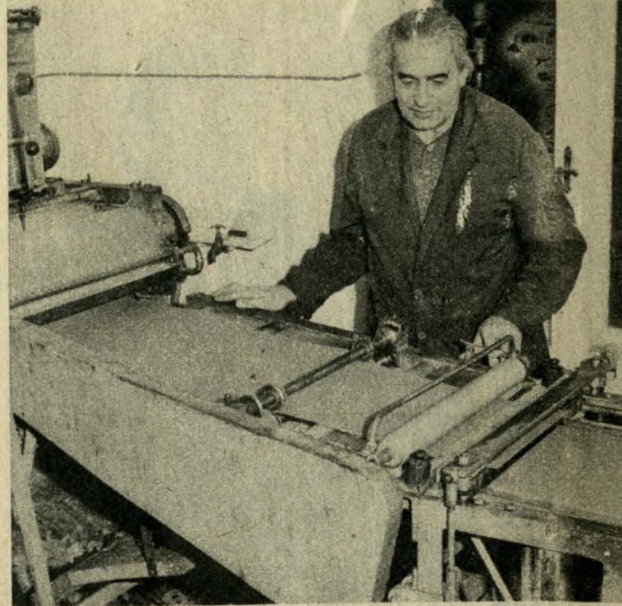
A szövetségen belül két szakcsoport működik: a *kispesti kisállattenyésztő szakcsoport* baromfi- és házinyúl tenyésztéssel foglalkozik. A *kőbányai sertéshizlalók* társulata évente 2 ezer sertést hizlal fel és ad át a Budapesti Húsipari Vállalatnak.

Előtérben az új lakótelep kiszolgálása

Pestlőrincen a tanács és a SZÖVOSZ anyagi támogatásával korszerű osztrák kemencével felszerelt pékséget nyitottak. Ez a környező három élelmiszerboltot látja el jó minőségű kenyérral. E boltok forgalma a pékség hatására érezhetően emelkedett.

A szövetség fejlesztési terveiben kiemelkedő helyet foglal el annak az 1000 m² alapterületű üzletháznak a felépítése, amely az ország első KISZ lakótelepének ellátását szolgálja majd. Az eredeti tervek szerint már késznek kellene lennie, de sajnos az építési határidők annyira csúsztak, hogy az átadás csak 1975-re várható. Pedig az idő sürget, hiszen 1500 család már beköltözött a lakásokba. Áthidaló megoldásként a szövetséget egy pavilont rendezett be élelmiszerboltnak. Az üzlet ma már havonta 1 millió forintot forgalmaz.

Az ötödik ötéves tervben az épülő új lakótelepeken három ABC-áruház felépítését tervezik.

Pálfi József műlépgyártó, az egyik legtekintélyesebb méztermelő

MUNKÁSKERULETLEN

Csepel az egyik legrégebb munkáskerület. Nemcsak a forradalmi megmozdulások bölcsője, hanem a munkások szerveződésének is úttörője. Az 1919-es munkásszervezeti hagyományokat élesztették fel, amikor 1970. novemberében hozzáálltak a Csepeli Munkásszervezet megalakításához.

Kasza László ügyvezető igazgatóval beszélgetünk a szűk irodahelyiségben, ahol hatodmagával intézi a gazdálkodással kapcsolatos ügyeket.

— E talpalatnyi hely csupán ideiglenes megoldás — mondja —, reméljük, hamarosan átköltöztetünk új irodánkba. Persze, a jó eredmény nem elsősorban iroda kérdése. Tagjaink és a lakosság elsősorban azon méri le tevékenységünket, hogy üzleteinkben milyen mennyiségű és választékú áru közül válogathat. Tagjaink — számuk 320 fő — érthetően nagy örömmel fogadták az ezer m² alapterületű ABC áruházunk megnyitását. 1971-ben csatlakozott hozzánk a Pannónia Szőrmegyár munkásszervezete, s most már közösen a párt és tanácsi vezetők, valamint a SZÖVOSZ segítségével láthatunk neki további feladataink megvalósításához.

— Melyek ezek konkrétan?

— 1975. elejére két 350 — és egy 300 m² alapterületű ABC áruházat építünk, így elképzeléseink szervezeten illeszkednek Csepel városfejlesztési programjába. A kerületi SZTK-ban és a Posztógyárban üzemi büfét működtetünk, az utóbbiban számíthatunk tagjaink számának gyarapodására. Ezzel kapcsolatos tervünk: szeretnénk megszervezni az üzemek mozgóbüfé ellá-

Méhészek szakboltja a Ferenc körúton. Kapható itt lépesméz, méhpempő, mézes sütemények és méhészeti felszerelések

SZÖVETKEZETEK A 100 ÉVES BUDAPESTEN

Költő Dénes, a Horizont szövetkezet elnöke elmondta, 3200 tagja van a szövetkezetnek, az átlagrészesjegyek értéke 214 forint

tását. Az ellátás javítására szerződést kötöttünk a Győri Húsipari Vállalattal a hús és töltelékáru választékunk szélesítésére.

— Gazdasági és szövetkezetpolitikai elképzeléseink a jövőre: növelni az önállóságot, bebizonyítani, hogy életképesek vagyunk.

Megnéztük az áruházat, ahol Szebelédi György vezetőhellyetessel, — maga is „rég” szövetkezeti szakember —, beszélgettünk:

— 1973-ban 42 millió forint forgalmat értünk el. Nekem és kollégáimnak, az a véleményünk, hogy koránt sincs kihasználva a kapacitás, még többet is el tudnánk érni. Erre minden lehetőségünk megvan, hiszen 1980-ig körbeépítenek bennünket új lakótelepekkal. Áruházunk érdekességei közé tartozik, hogy megszerveztük az előrendeléses vásárlást, valamint tortákra és hidegtálakra is felvesszünk rendelést. Bevezettük az előrecsomagolt hús- és hentesáru árusítást, amit igen hamar megszerettek vásárlóink. Még egy érdekesség: áruházunkat joggal nevezhetnénk a fiatalok áruházának, hiszen az átlagéletkor, a vezetőket is beleszámítva, harmincon aluli...

MEGBIZHATÓ SEGÍTŐTÁRS

„Városrészünk jelenleg legdinamikusabban fejlődő kereskedelmi vállalata.” E szűkreszabott, ám mégis sokat mondó jellemzés, amelyet az Észak-Budai ÁFESZ-nek „címeztek”, nem egy szokásos év végi öszesítő szép mondata, hanem Pozsonyi Vilmos, a XII. kerület tanácselnökének a véleménye. Nem érheti tehát az öndicséret vádja a szövetkezet vezetőit a folytatásért sem: „Kerületünk az ellátást tekintve a gyengébbek közé tartozik. Nálunk nem alakulnak lakótelepek, így a járulékos beruházásra sem fordíthatunk annyit. Üzlet- és úthálózatunkat sem saját, sem a Fővárosi Tanács alapjából nem tudjuk fejleszteni. A szövetkezet vezetői megértik kerületünk gondjait, s ezekhez szabják gazdál-

A faház belső képe. Dicséret illeti a szövetkezet vezetőit és dolgozóit az ilyen kezdeményezésért és szorgos munkáért. Sok ilyen kellene az új lakótelepekre

A pultokat, polcokat mindig telítve találjuk a József körüli csemege üzletben, melyet a Horizont ÁFESZ üzemeltet

Ki hinné, ebben az ideiglenes megoldású faházban közel 1 millió forint havi forgalmat bonyolítanak le (Háttérben a KISZ-lakótelep egy részlete)

A KISZ lakótelep 35. sz. élelmiszerboltjának szocialista brigádja dícséretes munkát végez

ködásukat. Gyorsak a fogyasztói igények nyomankövetésében, a hálózatfejlesztésben, — megbízható segítőtársak.”

Az elismerés nem érdemtelen, különösen, ha az ember megismerkedhet — igaz, csak nagy vonalakban — a szövetkezet terveivel, a mindennapi munka apróbb-nagyobb feladataival. Informátorunk, Szabó Miklós, a szövetkezet elnöke:

— Budapesten a hagyománytisztelet tartotta fenn a szövetkezeteket. Az ötvenes évek politikája a szövetkezés lehetőségeit a minimálisra csökkentette, s csak az új szövetkezetpolitikai irányelvek, a szövetkezeti törvény megalkotásával vált lehetővé a felerősödés. A mi üzleteink főleg élelmiszer-vegyesbolt jellegűek, a XII., a II. és a III. kerületben találhatók. 76 boltunk évi forgalma az elmúlt évben meghaladta a 300 millió forintot. Ebben talán közrejátszik az is, hogy sokat adunk kereskedelmi munkánk kulturáltságára: tavaly mintegy 10 milliót költöttünk korszerűsítésre, és építettünk újakat is. Kedvezményes vásárlási akciókat szervezünk, különböző bemutatók, kiállítások segítségével igyekszünk mind a vásárlók, mind a magunk dolgát megkönnyíteni.

— Az a tény, hogy a fővárosban vannak, mennyiben jelent mást a szövetkezet és a tagság kapcsolatában?

— Semmiben. 2400 tagunk — a létszám emelkedik — komolyan veszi a tagságot, megmutatkozik ez a közgyűlések aktivitásában, és az is egy jellemző adat, hogy tagsági célrésztjeink értéke meghaladja az egymillió forintot. Tagjainknak 1973-ban 3—400 ezer forint vásárlási visszatérítést fizettünk. Szövetkezetünk vezetősége minden fontosabb döntés előtt megkérdezi a tagok véleményét is. A demokratizmus megvalósításának egyik igen hatásos segítője a Szövetkezeti Híradó. Negyedévenként jelenik meg, átfogja a szövetkezet szinte minden tevékenységét.

A végállomás: ÁFÉSZ-áruház

Sokszor megcsodáljuk a Déli pályaudvar impozáns üvegcsarnokát. Állandóan figyelemmel kísérjük mint alakul, formálódik a környék, találgatjuk, vajon mihez emelnek újabb és újabb paneleket a toronydaruk. Talán kevesen tudják, itt épül az ország legnagyobb élelmiszer ABC áruháza, amelynek építési jogát az Észak-Budai ÁFÉSZ kapta a Fővárosi Tanácstól. A kétszintes, 3 ezer m² alapterületű áruház mellé külön sütőüzemet is építenek. Az ABC berendezése a legmodernebb hazai és külföldi típusok alapján készül. Gépi berendezéseinek külön műszaki irányítóterme lesz. Az eladótér egy részét már most felosztották egyes szállítók között, hiszen az elv: minél többet, minél gazdaságosabban eladni.

Sok problémát okoz Szabó Imre üzletvezetőnek, hogy a XIX. kerületi 31. sz. élelmiszer üzletből az üres üvegeket a szállítók nem hajlandók visszavinni. Az üzletet a Horizont szövetkezet üzemelteti

A pályaudvar tömegközlekedési csomópont is egyúttal. Naponta több tízezer ember fordul itt meg. A Pannónia Vendéglátó Vállalat is ide építi új szállodáját. Mindezeket figyelembe véve, a szövetkezet vezetősége évi 250—300 millió forintos forgalomra számít. A magyar élelmiszerkereskedelem reprezentánsa — amelynek építési költségéhez a SZÖVOSZ és a Belkereskedelmi Minisztérium is hozzájárult — előreláthatólag 1975 első felében nyitja kapuit.

Egy másik tervünk dr. Molnár Frigyesnek, a SZÖVOSZ elnökének a szövetkezetnél tett látogatásához fűződik. A SZÖVOSZ elnöke javasolta: építsünk a libegő végállomásánál, a moszkvaiak kedvelt szórakozóhelyéhez, az „Orosz kunyhóhoz” hasonlóan. A javaslat nyomán rövidesen megkezdik az étterem építését, amely sajátos berendezésével, orosz ételkülönlegességeivel

a főváros egyik legszebb vendéglátó helye lesz.

Szövetkezet az ifjúságért

Az Észak-Budai ÁFÉSZ nagy gondot fordít arra is, hogy az ifjúsági szövetkezetek létrejöttét és működését támogassa.

Szegedi István, a tagsági iroda előadója:

— 1960-ban alakult meg az első iskolaszövetkezet a Móricz Zsigmond gimnáziumban. A Ságvári Endre ifjúsági szövetkezetet azután követték a többiek. Jelenleg — a Ságvárin kívül — három van: a Vas utcai kereskedelmi szakközépiskolában, a Pénzügyi- és Számviteli Főiskolán, és a Ponty utcai közgazdasági technikumban —, összesen 740 taggal.

— Hogyan szerveződtek ezek a szövetkezetek?

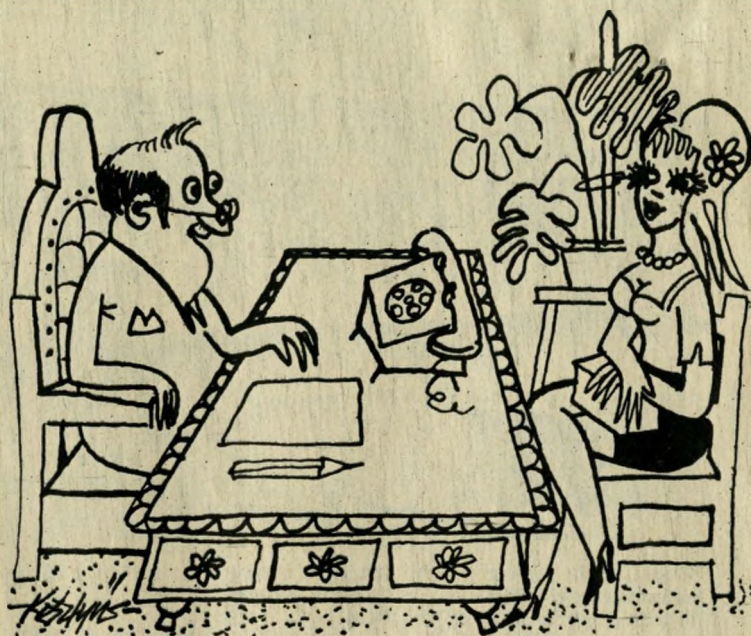
BILLENTYŰS - ÜGYEK

ERTSUNK SZÓTI

A Bürotechnik + Organisation című szaklap egyik száma panaszkodik a szakmai nyelv érthetlenségére. Szemére veti az amerikaiaknak, hogy sok munkaterületen olyan szakmai tolvajnyelvet alakítottak ki, amit csak azok értenek, akik valóban a szűk munkaközösségbe tartoznak. A lap cikkírója élesen bírálja ezt, mert — mint írja — milyen alapon lehet a szakkérdésekhez hozzászólni, ha a kifejezésekkel sem vagyunk tisztában?!

Úgy látszik nem ismerik G. B. Shaw-nak a véleményét, mely szerint a nyelvhasználatának legjelentősebb lényege a tisztaság! Ebből mi magyarok is okulhatunk.

GÉPIRONÓHIANY VAN

— Ha rá tud ütni az írógépre, akkor fel van véve...

— Igazgató
kartárs! Nem
tudja véletlenül,
hogyan kell gép-
írószalagot cserél-
ni?

GÉPIRÁST TANIT A GÉP

Világszerte kísérleteznek a gépirás minél gyorsabb elsajátítására. A versenyben eddig a világító billentyűzetű táblák kecsegtetnek a legtöbb eredménnyel.

Az írógép mögött, szemmagasságban a jelzőfalon piciny lámpácskák gyulladnak ki, amelyeket lyukszalagok működtetnek. A lecke megkezdésekor a vakírási feladat lyukszalagját fűzik a gépbe. A lyukszalag egymás után villantja fel az egyes betűknek megfelelő lámpácskákat a jelzőfalon. Téves leütéskor a gép azonnal jelez és meg kell ismételnit a leütést.

NYOMTATOTT RECEPT?

Egy ausztráliai parlamenti képviselő azt követeli, hogy az orvosok ezentúl írógéppel vagy nyomtatott nagybetűkkel állítsák ki receptjeiket. A gyógyszerészek idejének nagy részét ugyanis az olvashatatlan vények feletti töprengés rabolja el, s emellett nagy a tévedés veszélye is. Az orvosok egyelőre tiltakoznak: érjük, hogy az írógép használata hamisítások forrása lehet.

(kővári)

A HIUSÁG ÁRA

A levelekben, úgyszólván előforduló gépelési hibák 90 százaléka a gépirók hosszú körme miatt fordul elő — állítják az amerikai munkaügyi tisztviselők. Javasolják az alkalmaztatási szerződésekbe a hosszú körmök viselésének megtiltását.

Kép szöveg nélkül

Az élelmiszer bolt mellé korszerű kis bisztrót is épített az észak-budai szövetkezet, amelyet hamar megkedveltek a Szarvas Gábor úton lakók

PROMONTOR PINCÉI FOLOTT

Nagytétény, Budafok, Budatétény 1950-ben a főváros XXII. kerülete lett. Az itt levő települések gazdasági élete hosszú időn keresztül a szőlőkultúrára alapozódott. A szőlőtermelés jelentette a lakosság megélhetésének fő forrását, és ehhez kapcsolódott a kézműves ipar is. A szőlőtermesztés mellett jelentős tevékenység volt a kőfejtés. A bányászat során keletkezett földalatti folyósók, barlangrendszerek pókháló módjára szövik át a kerületet. Az ebből keletkezett, az országban egyedül álló hatalmas pincerendszer Budafokot a borkereskedelem központjává tette. Az itt élő lakosság szőlőtermesztésre alapozott gazdasági helyzetét egy-egy rossz termés, jégverés, vagy aszályos esztendő súlyossá tette. Az eladósodás, a kedvezőtlen életkörülmények egyre inkább érlelték az olyan jellegű összefogás megvalósítását, amely támaszt nyújt a gazdasági nehézségek elviselésére. Ennek is szerepe van abban,

A nagy forgalomra való tekintettel a szövetkezet egy másik élelmiszer-háztartási boltot is épített a Szarvas Gábor úton

hogy itt a szövetkezeti mozgalmaknak egy évszázadra visszanyúló hagyományai vannak.

Nincs lehetőség arra, hogy történelmi áttekintést nyújtsunk, azért inkább ismerkedjünk a mával. Gulyás László elnök 1965-ben került a Dél-Budai szövetkezet élére.

— Egy rossz szövetkezet élére. Az 1965-ös esztendő első félévét veszteséggel zártuk. Szinte mindent újra kellett kezdeni. A sok fáradozás meghozta a gyümölcsét. Ma évi összforgalmunk 220 millió és körülbelül 12 millió nyereségre számítunk. 46 kiskereskedelmi és 14 vendéglátó üzletünk a kerület összforgalmának mintegy 35–40%-a. A pusztá számoknál többet mond, ha inkább megnézzük néhányat üzleteink közül.

Aruház, tároló, műanyag üzem

Terepszemlére indulunk. Első cél az új ABC-áruház, amelyet a szövetkezet saját építőbrigádja hozott tető alá. A tájékoztalan szemlélő az első látásra azt hinné, néhány napja nyitották, — olyan tisztaság fogadja. (Sajnos a magyar kereskedelemben még az ilyen alapvető követelményeknek sem tesznek eleget.) Gyulai

Mindig figyelembe vesszük a tagság véleményét! — Szabó Miklós, az Észak-Budai ÁFESZ elnöke

Lajos üzletvezetőnek és a bolt dolgozóinak mindez természetes. A választékot látva sem lehet megállapítani, hogy a peremkerületben járunk. Ott jártunkkor éppen az ünnepi csúcsforgalomra készültek. Sajnos a só és a rizs helye üresen maradt, mint az üzletvezetőtől megtudtuk: ezekből az árukból eléggé akadozik az ellátás, pedig a disznóölésekhez ugyancsak igényelik a

SZÖVETKEZETEK A 100 ÉVES BUDAPESTEN

Zöldség-, gyümölcs- termelők és forgalmazók figyelmébe ajánljuk!

A GEV göngyöleg-kölcsönzési díjai és feltételei:

gyümölcsrekesz 5 cm-es	2,50 Ft db
gyümölcsrekesz 10 cm-es	2,50 Ft db
zsák (hagymás és burgonyás)	2,50 Ft db
kis hűtőláda	6,— Ft db
zöldségláda	6,— Ft db

A GEV lehetőséget biztosít a felhasználónak, hogy a fenti díjtételeken a göngyöleget hosszabb időre kölcsönözhessek. Éves göngyölegkölcsönzési szerződés köthető — az ismertetett kölcsöndíjakon — azon szervezetekkel, amelyek:

- több év óta kölcsönöznek göngyöleget
- a téli időszakra kölcsönzött göngyöleget nem szállítják vissza, hanem azokat a GEV-nek elszámolva, saját gondozásukban tárolják.

Fóliatakarók, ponyvák minden méretben kaphatók.

Telefon: 477-548

MŰANYAG REKESZEK

- hollandi rekesz 5-ös és 10-es méretben
- kis hűtőláda

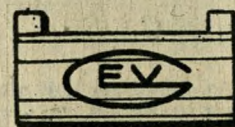
Felhasználhatók: zöldség és gyümölcs üzleti tárolásán kívül szállításra, valamint sütőipari és cukrászati termékek hűtőpulton tartására is.

Előnyei:

- tökéletes higiénia
- hosszú élettartam
- lehetőség a gyümölcs ládában történő mosására
- az áru maximális szellőzése (a hűtőtárolóban is)
- kis önsúly
- állandó tárasúly
- nincs nedvességfelvétel

Szállítunk:

hitelesített rakodólapokat,
rakodólapokra szerelhető fakonténereket.

1077 BUDAPEST, BAROSS TÉR 19.

Telefon: 410-891, 424-144

vásárlók. Amit viszont egyöntetűen dicsérnek; az a szövetkezet háziúsítású kenyere és a piros csomagokban kapható szép burgonya.

Hogy honnan a szép burgonya? Valamikor a budafoki barlangokat a legszegényebbek lakásként is használták. A megszelt falak kormos kályhanyílásai ezekről a nyomorúságos időről tanúskodnak. A felszabadulást követően felszámolták ezt a lehetetlen állapotot, az üreget pedig igénybevette a fogyasztási szövetkezet — burgonya tárolásához. 18 vagonnyit raktározni jelenleg, amit az igényeknek megfelelően folyamatosan feltöltenek. A kerületi párt- és tanácsi vezetők is elismeréssel szóltak a szövetkezet ezirányú tevékenységéről.

Látogatást tettünk a műanyagüzemben is, ahol a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat részére készültek a kannák. Ugyancsak itt gyártják a burgonya és a gyümölcs csomagolásához szükséges hálót is. Utunk során meglátogattuk a Kürt kisvendéglőt és a ruházati áruházat. Az utóbbiban Mezei Péterné szocialista brigádja évi 15 millió forint forgalmat bonyolít.

Élnek a lehetőséggel

A látottak után néhány szót a közeljövőről:

— Kerületünk szomszédságában üdülőterület alakul, amelynek ellátásából mi is szeretnénk részt vállalni. Nemcsak a kereskedelmi és a vendéglátóipari ellátásra gondolunk. Sokan fogják szabadidejüket kertészkedéssel tölteni, nekünk tehát az ehhez szükséges eszközöket és kiegészítőket is be kell szereznünk, ha azt akarjuk, hogy ne kelljen ezekért a cikkekkért vevőinknek órákat utazgatni. A Péter-Pál utcában egy 600 m² alapterületű ABC építését tervezzük, s átalakítással bútorboltot is szeretnénk nyitni. Növeljük zöldség- gyümölcsboltjaink számát. Bisztrót tervezünk a most épülő melegvízű strandon és a Leányka utcai lakótelepen. Halásztanyánkat, amelynek már elkészültek a tervei, a Dunaparton építjük fel.

Ha a hallottak mind megvalósulnak, úgy véljük nem alaptalanul bizakodik Gulyás László abban, hogy a taglétszámot sikerül 4500 főre gyarapítani.

A RÁKOS MENTÉN

A Budapest környéki fogyasztási szövetkezeteket nem a csillogó-villogó luxusüzletek jellemzik. Az a tény, hogy a peremkerületekben szerveződtek, sajátos ellátási

Nemcsak a környékbeliek, hanem az elfáradt kirándulók is szívesen felkeresik az észak-budaiai új bisztróját, amely kiváló konyhájával máris hírnevet szerzett magának

feladatot jelent számunkra. Ez jellemző a XVII. kerületben működő Rákosmenti ÁFÉSZ-re is. Mint azt Bakucz Dánielnétől, a szövetkezet elnöknőjétől megtudtuk, — a kerületi lehetőségeket figyelembe véve, nem fejlesztik az iparcikk hálózatot, inkább az élelmiszer és a napicikk ellátásra fordítanak nagyobb gondot.

Az összes forgalom 70%-át az élelmiszerboltok adják. A lakosság ellátásában kiemelkedő szerepük van a termelői húsboltoknak, amelyek „feltöltése” saját vágóhidjuk és húsfeldolgozójuk feladata. A húsellátás zavartalansága függvénye a sertés-tenyésztési szakcsoport munkájának. A szövetkezet maximálisan támogatja a szakcsoport tagjait, gondoskodik a takarmányellátásról, a megvásárolt sertések ellenértékét bejegyzzi a vásárlási könyvbe, év végén pedig vásárlási visszatérítést fizet. A tagok évente 1200—1500 db sertést adnak át szövetkezetüknek, céljuk, hogy ezerrel növeljék ezt a számot. Ha már a tervek-nél tartunk: az Egyesült Vegyiművekkel és a Hungarocamionnal kötött megállapodás értelmében a szövetkezet egy 300 m²-es ABC-áruházat épít, amelyhez a két vállalat 2 millió 4 ezer forinttal járul hozzá, továbbá a Fővárosi Tanács pályázatán egy 500 m²-es és egy 300 m²-es ABC-áruház építési jogát is megkapta a szövetkezet. A hálózatfejlesztési tevékenység során szem előtt tartják a régi üzletek felújítását, az elavult berendezések kicserélését és a dolgozók munkakörülményeinek javítását is.

— Vajon a dolgozók hogyan találják meg számításukat?

— Bolti dolgozóink átlagbére 1973-hoz viszonyítva mintegy 300 forinttal, a vendéglátóiparban dolgozóké pedig 400 forinttal emelkedett. Arra törekszünk, hogy elsősorban az alacsonyabb besorolású dolgozóink bére emelkedjék. Reméljük, hogy ezzel elejét tudjuk venni a meglehetősen nagy fluktuációnak.

Mi lesz a sorsuk?

Jól emlékszünk még, mit jelentett annak idején a szó: szövetkezet. Nem csupán gazdasági egységet, vállalatot, üzemet, hanem egy erős közösségi szellemet, a tudatot, hogy ez a mi szövetkezetünk.

Az egészséges táplálkozás jegyében gyakran rendeznek bemutatókat az észak-budaiak

A szövetkezet lelkes munkájáról elismeréssel nyilatkozott Fehér Lajosné, a Nőtanács elnöke is

SZÖVETKEZETEK A 100 ÉVES BUDAPESTEN

A hangulatosan kiképzett bolti belső, az udvarias kiszolgálás vendégmarasztaló

— Venczel József — akivel az Ifjú Gárda ifjúsági szövetkezetről beszélgettünk — akkor kezdte, amikor minden az elején tartott, s lelkes, áldozatkész emberek kellettek a közös ügy véghezviteléhez.

— Nagyon jó dolog — mondja —, hogy létrejöttek az ifjúsági szövetkezetek. Nálunk a budatétényi kereskedelmi és vendéglátóipari szakközépiskolában 1959-ben alakult meg a SZÖVOSZ iskolai földművelőszövetkezet. 1970-ben kapta az Ifjú Gárda nevet és ekkor nyerte el teljes önállóságát is. Az eltelt tizenhárom év alatt óriási fejlődöttünk: 3 ezer forintos tőkével indultunk és ma 200 ezer forint tartalék-alappal rendelkezünk. Taglétszámunk 300 fő. Szakács- és cukrászüzemünk termékeit saját presszónk és büfénk értékesíti.

— Persze nem ez a legfontosabb. A felsorolt tanműhelyek csak eszközök, amelyekkel jobba és könnyebbé tudjuk tenni tanulóink oktatását. Mert amíg ez nem volt, a gyerekek a gyakorlati foglalkozást más, nem szövetkezeti boltokban végezték, ahol nem biztos, hogy azt csinálták amit a tanterv megkívánt. Így azonban az üzemi gyakorlat helyben megoldható. A kérdés csak az volt, hogyan értékesítsük a megtermelt árut? Az ifjúsági szövetkezet

A Budagyöngye piacon levő hús- és zöldségüzletet a nagy forgalom miatt kibővítik

Az észak-budaiak római parti ABC-je a nyári szezonban az üdülők egyik fő ellátási központja

ezt is megoldotta: házon belül adjuk el a cikkeket.

— Miket árulnak?

— Az égvilágon mindent. Papírárukat, édességet, üdítőitalokat, a cukrász és szakácsüzem készítményeit, vegyiárukat, sőt egy időben kötöttárukat is.

— Természetesen a fiatalok önállóan szerzik be az árut, leltároznak, maguk végzik az összes teendőket.

— Miben látja az ifjúsági szövetkezetek feladatát?

— Az ifjúsági szövetkezeti mozgalom rendkívül fontos, csakhogy nehéz jól csinálni.

A Vas utcai szakmunkásképző iskola és az Észak-Budai ÁFESZ iskolaszövetkezetet hozott létre. Az iskolai boltban a tanulók teljes önállóságot kaptak

Az új ABC-áruházban belvárosi választékot és mintaszerű rendet találtunk

Szinte mindent újra kellett kezdeni — Gyulás László, a Dél-Budai ÁFESZ elnöke

Tagsági könyvek, részjegyek, megsárgult képek vallanak a Dél-Budai szövetkezet múltjáról

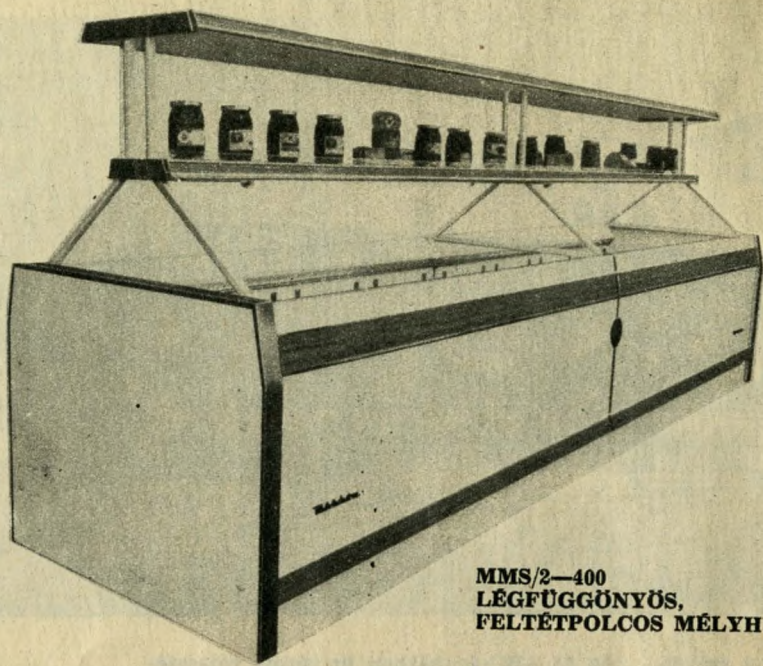
nálni. Tapasztalatom szerint ma a szövetkezet mint olyan nem a közösséget jelenti, hanem egy vállalatot, amelynek elsődleges célja az anyagi haszon szerzése. Persze ez érthető. Így nekünk kell a fiatalokat a helyes szövetkezeti szellemre nevelni. A szövetkezés — ezen túl — az egyik legjobb módszer a kereskedelmi gyakorlat megszerzésére. Alapelvünk, hogy megszeressük a szakmát a fiatalokkal; ha száz közül kettő megszereti, már ért valamit a táradozásunk, s ha a gyerekek magukéna is érzik a szövetkezetet, akkor igazán eredményes volt a munkánk.

— Eddig minden évünk nyereséges volt, évi forgalmunk általában félmillió forint. A nyereségből minden hónapban 200 forinttal jutalmazzuk a hiánymentesen zárókat. A kiemelkedően jól dolgozók a tanév végén 150—500 forint jutalmat kapnak, azonkívül könyveket is ajándékozunk az aktíváknak. Ugyancsak a nyereségből 10 ezer forint értékben erősítőket, hangfalakat, filmvetítőt és felvétőt vásároltunk a KISZ-szervezetnek és több ezer forinttal járulunk hozzá a kirándulásokhoz.

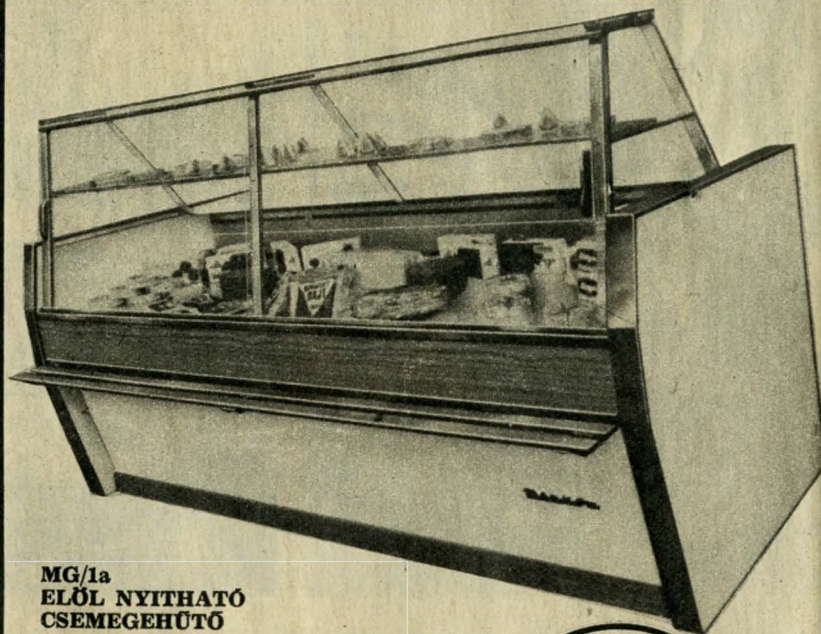
— Ez ugye mind nagyon szépen hangzik? De van gondunk is éppen elég. És furcsa módon az önállóságból erednek. Az egyik a vezetés kérdése: a tanárok és diákok egyaránt kevés gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek, nem beszélve arról, hogy pedagógusaink ideje igen szűkrezabott. Társadalmi munkában látják el feladataikat és ez szinte teljesíthetetlen. A másik baj: nincs ember akit anyagilag felelőssé lehetne tenni. Két éve, az adóvizsgálatnál is felmerült ez és nem tudtunk mit csinálni. A gyerekeket vonjuk talán felelősségre? A legnagyobb gond — ez érvényes az összes ifjúsági szövetkezetre —, hogy ugyanúgy kezelnek bennünket, mint a „nagyokat”. Ugyanaz a bonyolult adminisztráció kell: jelentések, számlák, kimutatások... szóval ezerféle papír. Ha meg nem végezzük el az összes adminisztrációs munkát...

Ilyen árubőség láttán bizony nehéz a választás. A havi forgalom mintegy 800 ezer forint!

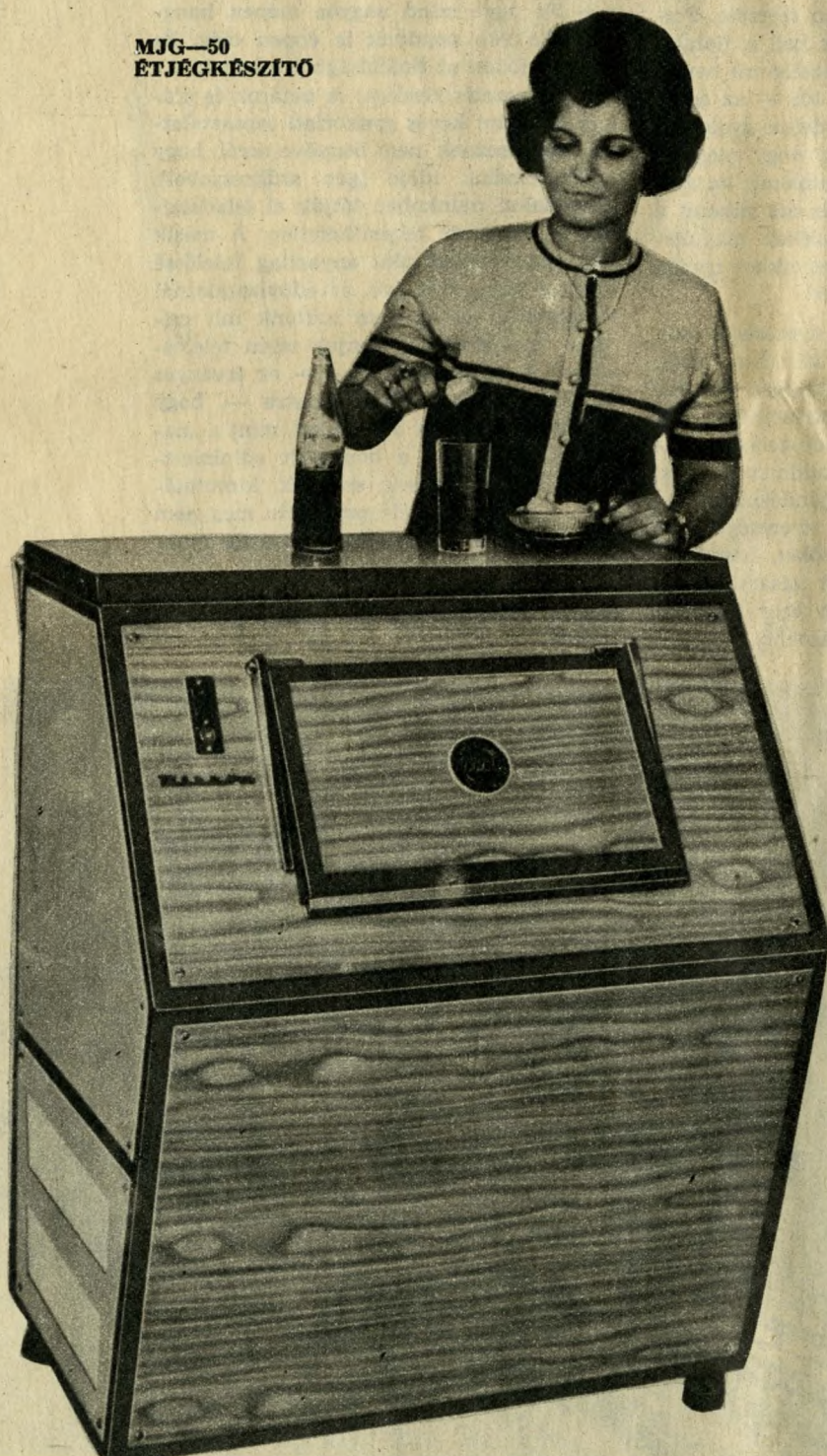

MMS/2-400
LÉGFÜGGÖNYÖS,
FELTÉTPOLCOS MÉLYHŰTŐ

MG/1a
ELŐL NYITHATÓ
CSEMEGEHŰTŐ

MJG-50
ÉTJÉGKÉSZÍTŐ

MÁR MOST
GONDOLJON
A NYÁRRA...

...MI IDŐBEN
SZÓLUNK!

MIRKÖZ

1101 BUDAPEST
X., KÖBÁNYAI ÚT 49/B.

MM/3
GÖRDÍTHETŐ
MÉLYHŰTŐ

Az egykori barlanglakások helyén burgonyát tárol a Dél-Budai szövetkezet.

A dél-budaiak műanyagfeldolgozójában exportra készülnek a kannák

Jelentős tagsági szolgáltatás a fűtőolaj-elátás megszervezése is

kát — a tanulás és a tanítás mellett — akkor, ahogy a múltkoriban is történt, büntetést szabnak ki ránk. Úgy gondolom, mivel gyerekekről van szó, az ifjúsági szövetkezetek más elbánást érdemelnének.

— A mi gondjaink rövidesen megszűnnek. Az oktatási reform keretében ugyanis megszűnik a középiskolai oktatás, vele együtt a szövetkezet is. De ha megmaradtunk volna, se maradhatnánk önállóak, be kellene olvadnunk valamelyik áfészbe — tanműhelyeinket így is valószínűleg a Dél-Budai ÁFÉSZ fogja átvenni.

— Venczel József keserűen elmosolyodik: nehéz a feladatunk. Az ifjúsági szö-

ABC Rákoskerten. Kicsi, de a helybelieket példásan ellátja

vetkezetekre igenis szükség van, csak meg kell találnunk a szervezeti kérdések legjobb megoldását. Ha ez nincs, nincs utánpótlás, nem tudjuk a fiatalokkal megszerettetni a szakmát.

Mit tehetünk hát? Még ő sem tudja pontosan. De csak az lehet, hogy közös összefogással továbbra is megadjuk a fiataloknak mindazokat a lehetőségeket, melyeket az ifjúsági szövetkezetek jelentenek számukra.

„HAZTÁJI GAZDAGSÁG”

Ha a budapesti kisállattenyésztésről esik szó, a laikusok csak legyintenek: ugyan, mit lehet várni egy ilyen „flaszterszövetkezettől”? Hiszen lassan minden tenyérnyi zöldterületet elnyel a beton. Talán a kutya még valahogy elmegy...

A kétkedőket, úgy gondolom meggyőzik az alábbi adatok: az elmúlt esztendőben 460 tonna baromfi húst, 10 millió db tojást értékesítettek a budapestiek. Több nyulat fogyasztanak, mint jónéhány megye. Ez azért is érdekes, mert a tagok nem főfoglalkozásként gazdálkodnak. A bizonyítás többi részét átengedem Czibulyás Józsefnek, a Budapesti Kisállattenyésztő Szövetkezet (BUKISZ) elnökének:

— Szövetkezetünk 1966-ban alakult 265 taggal, akik addig a fogyasztási szövetkezetek szakcsoportjainak keretében dolgoztak. Az áfészek egyre inkább a kereskedelmi munkára helyezték a hangsúlyt, a szakcsoportokat pedig a szakmai és anyagi segítség hiánya tönkremenéssel fenyegette. Az első feladat a tagság szakmai felkészítése volt. Meg kellett oldani a folyamatos takarmányellátást. A baromfiállományt lecsereeltük hibridfajtákra. Fokozatosan fejlesztettük a technológiát is. Az eszközellátás elégtelensége miatt külön üzemet létesítettünk, amely az évek folyamán „kinőt-

Az élelmiszerellátást fokozzuk! — Bakucz Dánielné, a rákosmenti szövetkezet elnöke

te” a szövetkezeti méreteket és a tagság ellátásán kívül más üzemek részére is készít berendezéseket. Gyártmányaink határainkon túl is ismertek. Songinóban (Mongólia) a mi szakembereink készítette állatházban tenyésztik az állatokat. Tagjaink munkáját állatorvos és jól képzett szaktechnikusok segítik. A jó eredményeket látva egyre többen kopogtattak az irodám ajtaján tagfelvétel ügyében. Jelenleg 5700 tagunk van. Sajnos ez a szám, tekintve, hogy a fővárosban vagyunk, már nem igen bővíthető, hiszen a kerületi tanácsok szabályozták az állattartást.

— Tagjainknak évente 45 ezer tojóhibridet adunk, persze csak akkor, ha meggyőződünk róla, hogy adottak-e a szaksze-

MEGRENDELÉSEIT

VÁRJA

A

DÉLKER

33415

131. 2

Urbanálás a szövetkezet Teleky téri laci-onyhája előtt

A rákosmenti AFÉSZ húsüzeme ellátja a saját üzleteket töltelék- és húsrúval

rú tenyésztési feltételek. Baromfiállomá-nyunk egy részét kiadjuk hizlalni, biztosítjuk a megfelelő tápokát, takarmányt, majd a kellő súly elérése után visszavásároljuk és feldolgozzuk. A konyhakész baromfit saját üzleteinkben értékesítjük. Az eddig elért eredményeinkkel elégedettek vagyunk: múlt évi árbevételünk 120 millió forint volt, nyereségünk pedig meghaladta az 5 millió forintot. Dédelgetett tervem, hogy a nem „üzletelők” kívánságára hobby farmot szervezzek.

A kisállattenyésztő szövetkezet szorgalmas tenyésztői számos versenyen indultak

A tervem: hobbyfarm megvalósítása. — Czibulyás József, a BUKISZ elnöke

SZÖVEKÉZETEK A 100 ÉVES BUDAPESTEN